

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Fegyvertartási szabályrendeletek.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. táblabíró.

(Folytatás.)

Bors vármegye 1907. évi június 13-iki szabály rendelete szerint:

Bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgó pisztoly, flobert, botfegyver, esernyőfegyver stb.) tartásához hatósági engedély szükséges. Az engedélyt járásokban a főszolgabíró, a községi előjáróság s a szükséghez képest az illetékes *csendőrs* véleményének meghallgatása után adja meg.

Fegyvertartási engedély csak kifogástalan és megbízható oly egyéneknek adható, akiknek egyénisége, viszonyai és körülményei teljes biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy semmi tekintetben sem fognak a fegyvertartási engedéllyel visszaélni s nem fogják sem a szabályrendelet intézkedéseit, sem mások életét és testi épségét, sem általában a közbiztonságot, akár maguk közvetlenül, akár közvetve, az által, hogy a fegyvert másoknak is hozzáférhetővé teszik, veszélyeztetni.

A kiadott engedélyekről az illetékes községi előjáróság és *csendőrs* esetről-esetre haladéknélkül értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt nem nyerhetnek: a) a kik elmebeli fogyatkozás miatt lőfegyverek biztos kezelésére képtelenek; b) a kik életük 20-ik évét nem érték el, kivéve ha vadászat szempontjából kívánnak fegyvert tartani és értük az atya, a gyám, illetőleg a gazda adja le a vadászjegy elnyerése iránti bejelentést; c) a kik hatóság, vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek vagy vétségek, rablás, zsarolás, lopás, vagy orvadászat miatt jogerősen elítéltek; d) a kik engedély nélküli fegyvertartásért büntetve voltak; e) a kik azon (1879: XL. t. cz. 115. §) kihágásért, a mely szerint: «a ki lőfegyvert használatra, vagy töltött fegyvert felügyeletre olyan egyénnek enged át, a ki az erre szükséges jártassággal vagy értelmi tehetséggel nem bír»: jogerősen elítéltek.

A községi előjáróságok kötelesek nyilvántartási jegyzéket vezetni a kiadott fegyvertartási engedélyekről.

A fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyének birtokában talált lőfegyverek elkobzandók.

Akár régi, akár új lőfegyverek csak olyan egyének által vásárolhatók, illetve csak olyan egyéneknek adhatók el, kik lőfegyver szerzésére engedélyt nyertek.

A községi előjáróságok, a rendezett tanácsú városokban a rendőrség, ugy nemkülönben az erdő- és mezőőrök vagy más felesketett örök szigorúan ügyelni tartoznak arra, hogy lőfegyvert senki se tartson, a ki erre engedélyt nem kapott....

Bihar vármegye 1904. decz. 21-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

Bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges, mely engedélyt a főszolgabíró adja meg.

Az engedélyek kiadásánál a járási főszolgabírák lelküimeretes vizsgálat tárgyává tartoznak tenni a fegyvertartás szükségét s csak ha ez tényleg fennforog, adhatják meg a kért engedélyt.

A kiadott engedélyekről a községi előjáróság és *csendőrsparancsnok* értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik hatóság vagy magánosok ellen erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orvadászat miatt jogerősen elítéltek, végül azok, kik orvadászaton tetten kapatván, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használtak.

A fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyének birtokában levő fegyverek elkobzandók.

Az elárusító a löport vagy más lőfegyverekhez használható robbanóanyagot, valamint kész töltényeket csak olyan egyéneknek adhat el, akik fegyvertartási engedélyt és vadászjogot, vagy főszolgabírói utalványt mutat fel.

A községi előjáróságok szigorúan ügyelni tartoznak arra, hogy a községben lőfegyvert (puskát, pisztolyt, forgópisztolyt) senki se tartson, a ki erre engedéllyel nem bír.

Brassó vármegye 1894. évi nov. 24-iki szabályrendelete szerint:

Forgópisztolyt és lőfegyvert csak az használhat, a ki főszolgabírótól engedélyt nyert.

A főszolgabíró tartozik megvizsgálni, vajjon feddhetlen, megbízható-e a folyamodó egyén, vajjon foglalko-

Villamos és gőzerőre berendezett gram. távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bázi hangszertekészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legjobb képe. Külön üzket át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

zása és minősége nem teszi-e szükegessé a fegyverviselést? . .

Doboka vármegye 1907. évi július 5-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

Lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges.

Az engedélyt a főszolgabíró adja ki.

A kiadott engedélyekről a községi előljáróság és a *csendőrparancsnokság* esetenként értesítendő.

Fegyvertartási engedély nem adható azoknak, a kik: a) 24-ik évüket be nem töltötték; b) hatóság vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet, vagy testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntett vagy vétség, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orrvadászat miatt elítéltek, végül azok, a kik orrvadászaton tetten kapván, a tettenérőt veszélyesen fenyegették, ellene fegyvert fogtak, vagy erőszakot használtak.

Fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyének birtokában talált fegyverek elkobzandók.

Az elárúsító lőport, vagy lőfegyverekbe használható más robbanóanyagot, valamint kész töltényeket, és töltényhüvelyeket s gyutacsokat csak olyan egyéneknek adhat el, a kik fegyvertartási engedélyt és vadászjegyet, vagy főszolgabírói utalványt mutat fel.

Tilos lőfegyvert olyan egyének átadni, a ki fegyvertartási engedéllyel nem bír.

A községi előljáróságok kötelesek ellenőrizni, hogy lőfegyvert senki se tartson, a ki erre engedéllyel nem bír.

Fogaras vármegye 1906. évi május 28-ikán alkotott szabályrendelete szerint:

Bármilyen lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges, mely engedélyt a főszolgabíró adja meg.

A kiadott engedélyekről a községi előljáróság és a *csendőrparancsnok* értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik hatósági vagy magánosok elleni erőszak az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orrvadászat miatt jogszerűen elítéltek, végül azok, a kik orrvadászaton tetten kapván, a tettenérőt veszélyesen fenyegették, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használtak.

A fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Az elárúsítók csak olyan egyéneknek adhatnak el töltényeket, lőport stb., a kik fegyvertartási engedélyt és vadászjegyet, vagy főszolgabírói utalványt mutatnak fel.

A községi előljáróságok szigorúan ügyelni tartoznak arra, hogy a községekben lőfegyvert (puskát, pisztolyt, forgópisztolyt) senki se tartson, a ki erre engedéllyel nem bír.

Gömör vármegye 1907. évi október 30-ikán alkotott szabályrendelete szerint.

Bármilyen lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges, mely engedélyt a főszolgabíró adja meg.

A kiadott engedélyekről a községi előljáróság és a *csendőrparancsnokság* értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik: a) a 24. életévüket még el nem érték; b) hatóság vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orrvadászat miatt jogerősen elítéltek, végül azok, a kik orrvadászaton tetten kapván, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Lőfegyverhez szükséges anyagok elárúsítói ezeket csak olyan egyéneknek adhatják, a kik fegyvertartási engedélyt és vadászjegyet, vagy főszolgabírói utalványt mutatnak fel.

A községi előljárók szigorúan felügyelni tartoznak arra, hogy a községben lőfegyvert (puskát, pisztolyt, forgópisztolyt) senki se tartson, a ki erre engedéllyel nem bír.

Győr vármegye 1891. évi május 4-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

Fegyvert tartani és viselni tilos azoknak: a) a kik a hatóság vagy magánosok elleni erőszak, gyilkosság, rablás, zsarolás, lopás, vagy két ízben elkövetett orrvadászat miatt büntetve voltak; b) a kik fegyverrel elkövetett kihágáért büntetve s ennek alapján a fegyvertartástól eltiltva lettek; c) a kik elmebeli fogyatkozásuk miatt fegyverek biztos kezelésére képtelenek; d) a kik erkölcsi magaviselet vagy józan magatartás hiánya miatt a fegyverviseléstől eltiltattak; e) a kik vagyonnal nem bírnak, kivéon, ha a fegyvertartást személyes biztonságuk különösen igényli; f) a kik mások szolgálatában álló cselédek, pásztorok, kivéon, ha fegyveradóigazolvánnyal el vannak látva; g) a kik életük 20-ik évét még nem érték el, kivéon, ha vadászjegy, vagy igazolvánnyal bírnak, vagy ha atyjuk, vagy gyámjuk azt nekik megengedte.

Korcsmákban, vendéglőkben, kávéházakban, lakadalmak és társas összejövetelek alkalmával fegyverek birtokában tilos.

Ünnepélyességek alkalmával diszlovések csak a járási tisztviselőtől kinyert engedély és feltételek mellett engedtetnek meg.

A főszolgabírák a kibocsátott fegyvertartási tilalmakat a *csenulőrséggel* és községi előljárósággal közölni, ez utóbbiak a tilalmak betartására felügyelni és a tilalom

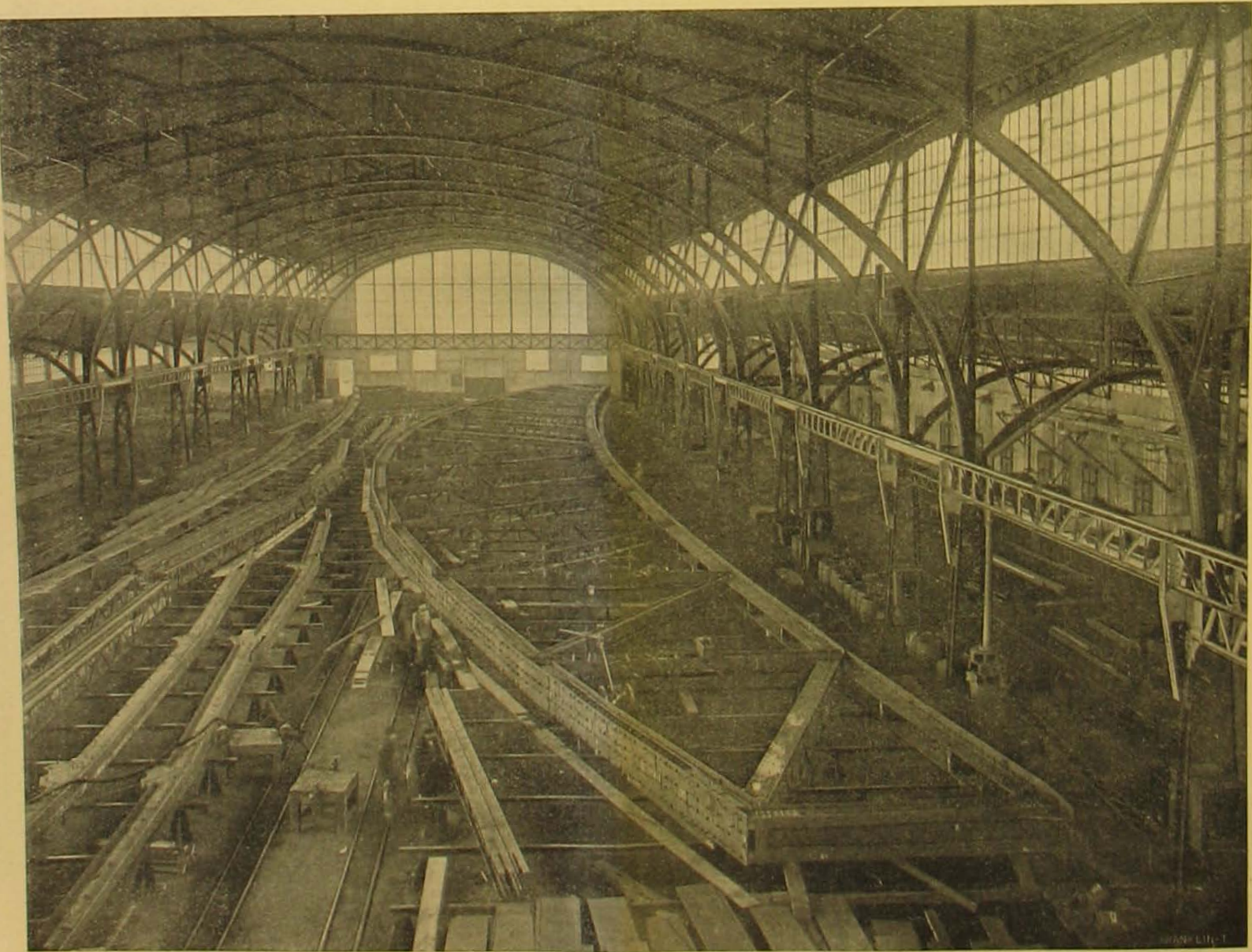
A legjobb órák,

legszilidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A baja-bátsági Dunahíd építése. A híd-szorkozot építő az államvasutak budapesti gőpgyárában.

szabályellenes fegyvertartások és viselések eseteit, valamint a szabályellenes lövöldözéseket a főszo­l­ga­bí­rónak bejelenteni kötelesek.

Cselédek, pásztorok és kiskorúknak a szabályrende­letbe ütköző cselekményei és mulasztásaiért, a mennyi­ben a fegyvertartás és viselésre szolgálata­dójuk, atyjuk, vagy gyámjuktól nyertek engedélyt, ez utóbbiak is fele­lősek.

Háromszék vármegye 1906. évi febr. 9-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

Háromszék vármegye területén bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly, flobert, fegyverek és pisztolyok) tartásához engedély szükséges, mely engedélyt a főszo­l­ga­bí­ró adja meg.

Az engedélyek kiadásánál a járási főszo­l­ga­bí­rők lelki­ismeretes vizsgálat tárgyává tartoznak tenni a fegyver­tartás szükségét e csak ha ez tényleg fenúforog, adhat­ják meg a kért engedélyt. 16 éven aluli kiskorúaknak egyáltalában nem, 16 éven felüli kiskorúaknak zülei vagy gyámi jótállás mellett adható fegyvertartási en­gedély. Cselédek számára a szolgálat tartamára a 6. z­da szerezhethet be engedélyt.

Botpuska nem engedélyezhető.

A kiadott engedélyekről fél­é­ven­ként a községi elől­já­rás és csendőrség értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik hatósági vagy magánosok elleni erőszak, az ember élet és testi épség ellen elkövetett bűntettek, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orvvadászat miatt jogszzerűen elítéltettek, végül azok, kik orvvadászaton kaptatván, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének bir­tokában levő lőfegyverek elhőzandók.

Lőport, vagy más lőfegyverhez használható robbanó, anyagot, valamint kész töltényeket és tölténybűvelőket az erre jogosított elárúsitók csak oly egyének adhat­nak el, a ki fegyvertartási engedélyt, vadászjogot és fő­szo­l­ga­bí­rói utalványt mutat fel.

A községi elől­já­rás szigoruan ügyelni tartozik arra, hogy a községben lőfegyvert (puskát, pisztolyt, forgó­pisztolyt) senki ne tartson, a ki erre engedélyvel nem bír, az e tekintetben észlelt kihágás eseteit a községi elől­já­rás a főszo­l­ga­bí­rónak följelenteni köteles. (Folyt. köv.)

Csendélet Bugacson.

Irta: Máthé Miklós törzsermester.

A régi betyár krónikákat olvasván, alig van lap, melyen Bugacról, a kecskeméti határ eme nevezetes pusztájáról szó ne volna. A letűnt régi korszak bíres betyárjai mind megfordultak itt, mert keresve se találtak volna nyugodtabb helyet, ha pihenőre volt szükségük e orgazdát se találtak mindenütt olyan megbízható és min-

denfelé jártasat, mint a kecskeméti gulyás és csikósok között mindig akadt.

Hazánk közbiztonságának jelen állapotában azt hinné az ember, hogy a régi betyárvilággal letűnt a betyárok korszaka és elmúlt Bugacz nevezetessége is. Pedig csak lódnék, aki ezt hinné. Bugacson nem sokkal jobbak az állapotok most sem, mint volt 50-60 évvel ezelőtt. Hiszen most is, pár nappal ezelőtt, oly tragikus eset játszódott le a Bugacz és Bócsa puszták határán, hogy bátran szembeállíthatjuk az 50-60 év előtti bármelyik híres rablővirtuskodásával.

Az eset maga is igen érdekes, de ránk csendőrökre nézve, kiváló jelentőségű is, mert egyik bajtársunk: Purgel József alpári őrsbeli cz. őrsvezető, el nem vitat­ható jelét adta az eset alkalmából, kiváló lélekjelenlé­tének és halált megvető bátorságának.

Az eset a következő:

Folyó évi augusztus hó 20-án virradóra, ifj. Kátai István tiszaujfalui lakos kárára, szabadlegelőről, ismeretlen tettesek három darab 600 korona értékű lovat loptak el. A közelmúltban már öt lovat loptak el ismeretlen tettesek az alpári őrskörletből, de a gyorsan bevezetett nyomozással mindig sikerült a tetteseket annyira sarokba szorítani, hogy a lovakat nem vihették messze, hanem Bugacz pusztá tájékán mindannyiszor el kellett bocátaniok s így bitangaságban megkerültek. A tettes kilétét azonban nem tudták az őrs járőrei meg­állapítani, pedig Rácz Károly őrmester, alpári őrs­parancsnok egyike a legjobb nyomozó altiszteknek s igen szép eredményekre tekintet már vissza.

Ez utóbbi lólopási esetben, az őrmester egy hasonló hosszabb nyomozásból csak akkor vonulván be, Purgel József cz. őrsvezető és Horváth József csendőr cz. őrs­vezetőből állott járőr vezette be a nyomozást. A nyomozás adatai szerint a tetteség alapos gyanúja Cs. Szabó János, 19 éves, a bugaczi határ közelében a Bócsa pusztán lakó legényre irányult, a kiről kiderült, hogy nem épen indokolt körülmények közt és okokból a cselekmény elkövetése előtti estén Tiszaujfalun járt.

A járőr ennél fogva, károossal, annak fogadott kocsiján, Bócsára hajtattott s folyó évi augusztus 22-én, délelőtt kilencz óra tájban oda megérkezve, előbb a fiu szülei­nél tudakozódott az otthon nem talált fiu holléte után, de az anyától, a kit egyedül találtak otthon, semmiféle használható adatot nem tudhattak meg, mert mint állította fia napokkal előbb elment hazulról valahova bucsura, hogy hova, azt nem tudja s azóta nem is látta. Megjegyzendő, hogy a fiu apja rovottmultu egyén, lopásért büntetve volt. Eme sikertelen kérdezősködés után az ugyanott lakó cseszböz fordultak, de az se tudott bővebb adatokkal szolgálni a járőrnek.

Ez idő alatt káros a tanya előtti dűlőuton állott kocsijával s kocsiszörgésre lévén figyelmeztető, hátra tekintett, hát egy két lovas paraszt kocsit lát sebes bajtáshán a tanya felé közeledni s a mint jobban szem­ügyre veszi a lovakat, ráismer, hogy azok az ő lopott lovainak ketteje.

A járőr éppen kifelé jött a csesztől, de káros már annyira türelmetlen volt örömeiben, hogy nem tudta a járőrt bevárni, hanem elébök szaladt és a közeledő kocsit felé mutatva, kitörő örömmel ujságotta, hogy: ott jönnek az ő lovai.

A járőr erre, hogy az érkezőket, hacsak lehet feltar­toztassa, az utra sietett s innen látták, hogy a kocsin

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
basználjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A baja-bátaszéki Dunahíd próbaterhelése.

két egyén van. Egyik a lovat hajtja, másik pedig a kocsi szénával telelakott derekában heverész.

Cs. Szabó János, mert ő volt, a ki a lovakat hajtotta, a mint — úgy 50 lépésnyi távolból — észrevette a járőrt, hirtelen más irányba fordította a lovakat s ostorával közéjük csapkodva, vágtságban menekülni iparkodott a járőr elől.

A járőr két tagja hirtelen meglepetésében előbb gyalogszerrel futva indult a kocsi után s többszöri kiáltással megállásra szólította fel a menekültöt, de eredménytelenül. Káros azonban feltalálta magát, rögtön megfordult és vágtságban a csendőrök után hajtott, hogy segítségükre lehessen, ha netán szükséges lenne.

Ennek láttára az üldözött kocsi derekában heverésző egyén, a ki nem volt más, mint Kanizsai Mihály rovtumultu orgoványi lakos, leugrott a kocsiról és a közeli tengeritáblába akart elmenekülni. De csak éppen közelebe tudott érni, akkorára a jó futó Horváth csendőr cz. örsvezető nyakonragadta.

Ezalatt ért káros kocsija a járőrhöz, mire Purgel cz. örsvezető arra felugrott s a kocsin menekültöt vette üldözőbe.

Rövid, de örületes hajsza következett ezután. Káros, az örsvezető nógatására, a legebesebb vágtságban hajtott az előtte haladó kocsi után, úgy, hogy pár pillanat alatt mintegy 200 lépést haladva, 10 lépésnyire közelítették meg a már jól kihajtott lovaival jóval lassabban haladó első kocsit.

Purgel örsvezető többször átkiáltott a menekülésben még mindig reménykedő legényhez, hogy álljon meg, sőt lelövésével is megfenyegette. Ez azonban, a helyett hogy a felhívásnak engedelmessé, megállott volna, annak láttára, hogy üldözője már a saroglyánál van, erősen megcsapkodta lovait s aztán közibük dobta a gyeplőt, maga pedig hátrafordult s felkapta a mellette fekvő kétsővű vadász (Lancaster) fegyvert és hirtelen megtöltte annak mindkét csővét az utána jövő kocsi derekában álló helyzetben levő Purgel cz. örsvezetőre kilőtte. A nélkül azonban, hogy lövései abban kárt tettek volna.

Purgel cz. örsvezető egy azonnali lövéssel válaszolt erre, a melylyel a mellkas közepén találta a vakmerő legényt. Nagyobb kárt azonban ez a lövés nem tett a legényben, mert térdeplő helyzetben féloldalt lévén az örsvezető felé, a lövedék nem a testen keresztül hatolt, hanem a bordaíveken megcsuszva a bőr alatt haladt a jobb hónaljig s ott átment a jobb felsőkar alsó busos izomzatába és ezt is keresztül furva, elhagyta a testet. A legény nem is vette semmibe meglövetését, megállásra nem is gondolt, hanem ledobva a Lancastert, hatlövetű töltött forgópisztolyt vett elő.

Ekkor már a lovak a lövésektől teljesen megbokrosodva, hajmeresztő vágtságban haladtak és pedig az utóbbi kocsi lovai az első kocsi oldala mellett és nem is egyenes irányban, hanem félkör illetve köralakban, mert az első kocsi lovai magokra voltak hagyatva, káros pedig az utóbbi kocsin az oldal közé lebujt, hogy meg ne löjjék s így lovai vezetése nélkül, úgyszólván saját ösztönükből követték az első kocsit úgy, hogy a me-renylő legény és az örsvezető között, úgy levegőn át, mintegy öt lépés volt a távolság s ebből a távolságból a legény, gyors egymásutánban mind a hat töltényt rálőtte az örsvezetőre, de — valódi isteni véletlen — nem találta el egygyel sem.

E közben az örsvezető kettőt lőtt a legényre, de ő se találta el azt. Az ekkori második lövés utáni pillanatban pedig, kocsijok egy fatuskóra menvén, az erős zökkenés következtében az örsvezető a kocsi derekában hanyattesett s mire felugrott, ellenfele már a forgópisztolyt töltötte és három töltényt — zaebéből szedve — már bele is helyezett a forgópisztolyba, mikor az örsvezető egy — sorban a negyedik — lövéssel úgy fejen találta a rettegett rabló hirnévre vágyódó legényt, hogy a lövedék a homlok közepén, az orrgyök felett a fejébe frródva, haláltokozó koponyacsonttörés és agyronsolás után a jobb halánték felett, a hajzatos részen jött ki a fejből.

Erre a legény hátrahanyatlott s a lovak mintegy 20 lépésnyire vágattak még, hol egy nagy homokhuczka-ban a kocsiruddal fennakadva hirtelen oly zökkenéssel állottak meg, hogy az agonizáló legény teste legurult a szénával megrakott kocsiról. Megállott a káros kocsija is és Purgel cz. örsvezető, ekkorára odaérkező társával kocsira tette a haldoklót, a közeli kuthoz szállította s megmosván és bekötözvén sérülését — bár teljesen felesleges volt — a kötelességszerű első segélyben részesítette. Aztán pedig a másik tettessel együtt Kiskunfélegyházára beszállította, de sérült már csak mint halott ért oda he, mert az indulás után rövid időre meghalt.

Hogy a legény már előzetesen készült a hárkivel szemben is való fegyveres ellenállásra, kitünik abból, hogy a kocsin a vadászfegyverhez még hat drb. kész-töltényt, s 41 drb. töltényhez szükséges hüvely, puska-por és sörétet és egy a tölténykészítéshez való készüléket, továbbá a lövéshez használt forgópisztolyt három tölténnyel, egy másik teljesen új forgópisztolyt hat tölténnyel megtöltve találtak elő. Ezekon felül még két és fél kenyér, egy fazék zsir és négy darab nyűg is volt a kocsin, a mely tárgyak, úgyszintén a kocsi és lőszer-számok is, az eddigi megállapítások szerint mind lopásból származnak s egy összpontosított nagyobb számú csendőrrjárőr nyomoz azok tulajdonosa és a még hiányzó harmadik ló holléte után.

Cs. Szabó János kiszenvedett. Életével adózott elszántságáért. Hogy csakugyan a lovak megtartása illetve az elfogás elől való menekülési szándék avagy a régi rablók hírneve utáni vágyakodás vitte-e eme ránézve végzetes tette: nem tudhatjuk, mert titkát a sirba vitte.

Purgel cz. örsvezető azonban sértetlenül került ebből a rendkívül veszélyes helyzetből, a mely alig egy két perc alatt s mintegy 200 lépésnyi területen oly gyorsan játszódott le, hogy mire az említett távolságra levő hajtárosa, a ki az egyik tettes elfogásával szintén kivette a részét az eredményből, hozzáérkezett, hidegvérrel végrehajtott fegyverhasználatát véget vetett az élet-halál harcznak.

Cs. Szabó Jánost, habár saját elhatározása vitte e reánézve végzetes tette és nekünk, egyik hajtársunk esetleges lelövésével bánatot és szomorúságot is okozhatott volna — sajnáljuk. Mert egy fiatal s beállható változás esetén még jobb sorsra is érdemes egyén veszett el benne. Annak azonban, hogy Purgel cz. örsvezető az ismertettét élet-halál harcban oly hidegvérrel, oly nyugodtan és oly hősiiesen megállotta a helyét — örülünk s abban a biztos tudatban, hogy hajtársunk eme haláltmegvető bátorsága felsőbb helyről is

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A baja-bátaszéki Dunahíd kész állapotában.

elismerést és jutalmat nyerend, őszintén gratulálunk is neki eme jól sikerült katonai tényhez, de még inkább — életben maradásához.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A jobb és bal kéz használatáról.

Minden cselekvésünk, szokásunk, sőt nyelvünk számos kifejezése is, egyaránt világosan igazolja, milyen jelentékeny és nevezetesen különbség van a jobb és bal kéz használatában. Okát számosan kutatták, de végérvényesen még nem tudták megállapítani, mi hozta létre, hogy a jobb kéz annyira elsőbbségben van a bal felett? Erre az érdekes, már eddig is sok elmét foglalkoztató kérdésre igyekszik Gaupp E. freiburgi anatómus megfelelni.

Az eddigi vizsgálatok eredményeinek megrostálása után mindenekelőtt megállapítja, hogy a jobb kéz túlnyomó használata különleges emberi jellemvonás, melyet nem a véletlen szeszélyes játéka vagy a nevelés formáló ereje, hanem a szerveződésnek szigorúan megszabott törvényszerűsége hozott létre.

A jobb kéz szívesebb és ügyesebb használata az ember szervezetében gyökerezik. Közvetlen oka az agyvelő baloldali féltékéjének (hemisphaera) anatómiai és élettani túlsúlyában rejlik. Sietünk azonban megvallani, hogy ennek a túlsúlynak finomabb részleteit és az egész szervezettel való szövetvényes összefüggését még közelebről nem ismerjük. Ismereteink mai állásán csupán azt mondhatjuk, hogy az agyvelő két féltékéje közt észlelhető működésbeli különbségnek oka a nagy véredek az egyenes testtartás okozta részaránytalanságában keresendő. Az egyenes testtartással kapcsolatosan a szív eredeti, ősi helyzete megváltozott és a nagy véredek elágazásában olyan fokú részaránytalanság fejlődött ki, hogy az agyvelő baloldali féltékéje jobban van ellátva véerekkel, a melyeken át több vér is tödül a bal féltékébe. Minthogy pedig tudvalevőleg a test jobb oldala az agyvelő baloldalával áll összefüggésben, nem csodálkozhatunk azon, hogy az agyvelő bal féltékéjének kedvezőbb helyzete következtében az emberek legnagyobb részében születésüktől kezdve megvan a hajlam jobb kezük túlnyomó használatára.

Az agyvelő két féltékéjének veleszületett szerveződésbeli különbségét később még jobban fokozza a nevelés, a szokás és az öröklés, mely a jobb kéz ügyességét és mindenfajta munkára való rátermettségét mindinkább jobban fejleszti, a bal kéz működését pedig háttérbe szorítja. Ezzel áll összefüggésben az a régi észlelet is, hogy a jobb kéz csontjai erősebbek, nagyobbak, izmai fejlettebbek és munkabíróbbak. Ámde hangonyoznunk kell, hogy a jobb kéz fejlettsége csupán az agyvelő bal részének kedvezőbb anatómiai helyzetétől elősegítetül fokozottabb működésnek és folytonos gyakorlásának eredménye és így nem lehet igazuk azoknak, a kik az okozatot az okkal cserélik össze és ehhez képest a jobb kéz erősebb fejlettségében látják annak okát, hogy a jobb kéz valóban „jobb” és a bal csakugyan „bal”.

Pontos anatómiai vizsgálatok kiderítették, hogy a baloság oka a vizsgált esetek legnagyobb részében kimutathatólag a fejlődés rendes menetének megválto-

zásával, még pedig rendszerint az agyvelő jobb oldali féltékéjének működésbeli túlsúlyával függ össze és a nagy véredek elágazásának némi rendellenességén alapozik. Érdekes, hogy a balogok nagy részén a beszélés tehetségének idegközpontját, mely a nem balogoknál rendszeren az agyvelő bal felehez van kötve, az agyvelő jobb oldalán találták meg. Azonkívül az is érdekes tapasztalat, hogy az olyan emberek, a kik mindkét kezüket születésüknél fogva egyformán jól tudják használni, rendszeren dadognak. Ha ezt a meglepő összefüggést nagyobb számú észleletek is beigazolják, akkor a jelenséget úgy értelmezhetjük, hogy a bal és jobb kéznek egyformán tökéletes fejlettségével együttjár a beszélés mindkét oldali idegközpontjának egyformán tökéletes működése, vagyis az ilyen embereknél az emberek zömétől eltérőleg, a kikben a beszélésnek csak a baloldali idegközpontja van kifejlődve, mindkét oldali idegközpont egyformán van kifejlődve, de működésük a beszéd folyamán nincs összehangzásban egymással; innen ered azután a dadogás.

KÉPEINKHEZ.

A baja-bátaszéki vasuti Dunahíd.

Régi vágya teljesült az Alföld és Dunántúl lakosságának e híd megépítése által, mert ez nemcsak a Duna-Tisza közét hozza közvetlen összeköttetésbe a Dunántállal, hanem jóval megrövidíti a tenger felé irányuló és folyton élénkülő személy- és teherforgalmunkat is. Az érdekeltek lakosság már régen sürgette e híd megépítését, hiába volt minden, mert évtizedeken át az a felfogás tartotta magát, hogy fővárosunk fejlesztése és nagygyá tétele érdekében minden szálnak Budapesten kell összefutnia. Végre azonban belátták az intéző körök, hogy a főváros, gyakran a vidék rovására, oly túlsúlyra emelkedett, hogy a vasuti forgalom decentralizálása elkerülhetetlenné vált. Így aztán 1907. évi június havában megkezdtek a híd pilléreinek alapozását és két évi munka után, folyó évi augusztus hó 26-án, a méreteiben és kiállításában is impozáns vasuti hidat már a forgalomnak is átadhatták.

A híd 550 méter hosszú és hét nyílású. A pillérek gránitkövei Ferencz Ferdinánd trónörökös konopisti bányájából, a trachit és a mészkő pedig a dunabogdányi és csillaghegyi bányákból valók. A híd vasanyagát a diósgyőri és zólyombrezói m. kir. vas- és aczélgyár szállította s ezeket a m. kir. államvasutak gépgyárának hidépítési osztályában dolgozták fel és állították össze.

A híd a technika mai előrehaladottságának megfelelőleg a legmodernebbül van szerkesztve s mint vasuti híd eddig a legnagyobb támközü Magyarországon.

A jelen számunkban közölt képekben a hidépítés egyes mozzanatát s az immár kész hidat mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Robbanás. A Caepel-szigeten levő Weies Manfred-féle tölténygyárban augusztus hó 26-án délután, a töltényleszerelő helyiségben, a leszerelés alatt állott Werndl-féle töltényekből kivont, mintegy 5½ kg. puszkapor felrobbant. A robbanás következtében a töltények lesze-

A mindennapi kenyérről fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, izlétes, zamatos, erős és színdus kávé csak a „Valódi PATRIA pótkávéval” lehet főzni. A „Valódi PATRIA pótkávé” a legjobb nyersanyagokból a legrendesebben készült s igaz színmagyar „Valódi PATRIA Pótkávé” kére, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

relésével foglalkozott munkások közül tizenheten súlyos égési sebeket szenvedtek. A katasztrófa által sújtott munkásokat a budapesti önkéntes mentőegyesület tagjai részvételével első segélyben és helyeztek el a budapesti kórházakban. A katasztrófának lapunk zártáig kilencz halottja van, de még több halálozás is várható. A robbanást követő pánikban, a gyárban foglalkozó 5300 munkás között a rendet, a robbanás után a helyszínen megjelent *Szlatki Pál* járásörmeser, budapesti járőparancsnok tartotta fenn. A hatóság kiküldöttei által vezetett vizsgálat adatai szerint, a modern technika követelményeinek mindenben megfelelő biztonsági intézkedések dacára is bekövetkezett katasztrófa kizárólag a véletlen által előidézett és senki által meg nem gátolható kémiai bomlás folyamata volt.

A mérgezett pálinka áldozatai. Az utóbbi időben, az ország különböző részeiben ismételtén fordultak elő pálinkamérgezési esetek; így legutóbb, a közelmúltban Pilisvörösváron is, a hol a gyilkoló mérgeknek hat ember esett áldozatául. A pilisvörösvári örs, az eset tudomásul vétele után, a pestvidéki kir. törvényszéknek tett jelentést, a melynek alapján a kiszállott bizottság a halottak törvényszéki boncolását foganatosította és a hullák beleit, vegyi vizsgálat céljából, az országos fővegyszéknek küldte meg. Az eddigi megállapítások szerint az országban az utóbbi időben előfordult tömeges pálinkamérgezéseket a fából kivont metyl-alkohol, másként faszeszből, a mely erős mérget tartalmaz, tiltott uton előállított pálinka okozta. A méreggel telített szeszt Budapesten gyártották és azt több budapesti kereskedő hozta forgalomba, a kik ellen, a pilisvörösvári eset nyomán és az ottani örs feljelentése alapján, a fővárosi rendőrség, a mérgezett szesz lefoglalása mellett, a bűnvádi eljárást megindította.

Elhalálozás. *Frolyó János* örmester, a III. számú csendőrkörület számvivőségének segédmunkása, hosszas szenvedés után, augusztus 23-án, Budapesten 3 éves korában meghalt. Hült teteme a római katólikus vallás szertartásai szerint, aug. 24-én délután helyeztetett a farkasréti katonai temetőben, lesújtott özvegyének, árvájának és más bozzátartozóinak, valamint tisztelőinek és nagyszámu bajtársainak jelenlétében örök nyugalomra. Az elhunytban családja egy jó férjet és apát, a testület egy törekvő altisztet, az altiszt kar pedig egy érdemes bajtársat veszített. Nyugodjék békében.

Támadások. *Tóth Gyula* szatmárnémeti örsbeli csendőr ez. örsvezető augusztus 25-én délután négy óraker szolgálatteljesítés közben Szatmárnémetiben. *Kucz Péter* pettyéni lakos által megtámadtatván, *Tóth Gyula* csendőr ez. örsvezető támadója ellen szuronyt használt és azt súlyosan megsebesítette. — *Györgypál Lajos* váradobrii örsbeli csendőr augusztus 22-én este 10 óraker Váradobrin, sétatömben, Munteán Áron ottani lakos többedmagával megtámadta és rajta könnyű sérülést okozott. A megtámadott *Györgypál* csendőr támadói ellen kardjával védekezve, Munteán Áront megvágta és azon 12 nap alatt gyógyuló sérülést okozott. A csendőr kardhasználatát a támadók megsutagodták.

Az Eszperanto mozgalom. A magyar eszperanto mozgalom fejlődésére való tekintettel a „La Verda Standardo” eszperanto folyóirat és szervezet új tanfolyamot nyit. Ugyancsak megalakult a „La Verda Standardo” konzulátusa 14 vidéki fiókkal. Ezen hivatalok az idegonforgalom emelésére és az Eszperantonak a kereskedelemben való terjesztésére alakultak főként. Meg fog jelenni egy kereskedelmi katalógus a egy bud-

pesti utmnató. A ki a „La Verda Standardo” szerkesztőségébe (Budapest IX., Üllői-ut 59.) 50 fillért küld postautalványon vagy bélyegeken teljes nyelvtant, szótárt, mutatványszámot, az Eszperanto történetét, célját és elterjedtségét tárgyaló füzetet stb. kap.

KÜLÖNFÉLÉK

Mennyi vasat koptat el a vasut? Mindenki észrevehette már, hogy a vasuti talpfák közötti kavicsotlotts rövid idő alatt megbarnul. Ez a barna szín abból magyarázható, hogy a kavicsot a vassinek surlódása alkalmával leváló vasrészecskék arányosan belepik a a kavicsok aztán ezeknek rozadásbarna színében tűnnek fel. Megfigyelték, hogy a vonat kilométerenkint átlag tizenbét grammnyi vasat koptat el ilyenformán, a mi 150 kilométernyi távolságnál egy kilogrammnyi vasfogyasztást jelent. Ha az egész világ vasuti forgalmát vesszük számításba, úgy találjuk, hogy a kopás által származó vasfogyasztás huszonöt évvel ezelőtt 600,000 kilogrammot tett ki, ma pedig már kétségtelenül meghaladná az egy millió kilogrammot.

Fiatal leányok öngyilkossági clubja. A clevelandi hatóságok nagy erélyvel nyomoznak egy öngyilkosok klubja után, a melynek nyomára most egy fiatal leánynak, Boushek Rebadokának az öngyilkossága vezetett. A fiatal gyári munkásleány szombaton öngyilkos lett. A vizsgálat kiderítette, hogy egy klub tagja volt, a melyet sok leány alapított. Az összes tagok kötelezték magukat, hogy öngyilkosságot követnek el, mihelyt szegénységük és nélkülözésük utolsó életörömtől fosztja meg. Az öngyilkosok klubját egy Jossie Ellen nevű leány árulta el, a ki jelen volt egy izben a fiatal öngyilkosjelöltek klubjának a gyűlésén azzal a szándékkal, hogy oda belépjen. De utóbb megmondta a dolgot a a mikor a legutóbbi öngyilkosság történt, jelentést tett a hatóságnak. A klub tagjai közé nagy számmal gyári munkások tartoznak, főképen külföldiek.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességéről fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne kilyűljenek. Szolgálatnál kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdőjelezőkördéseknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Lapunk f. évi 35. számában 31. jelige alatti válaszuk helyesen 2000—30,000 kor.

A. A. próbacsendőr Alparét. Kérdezzo meg őrsparancsnokától, mi ilyen esokélyeségek magyarázatával nem foglalkozunk.

E. J. örsv. A csendőrelégénység csak azon utazási költségei vannak általányozva, a melyek hivatalos utazások után merülnek fel. Csak nem gondolja, hogy nősülése hivatalos ügy? Többi kérdése ezek után tárgyaljan.

Nemo. Megtartja a csendőrségnél nyert rendfokozatát.

B. A közöl jövőben kiadatik a gazdálkodás mikénti vezetése stb. vonatkozó utasítás, mely szerint kétharmad a logénység, egyharmad a nőse.

HIVATALOS RÉSZ.

K. A. csendőr Alsószopor. «Alázatosan jelentem» a helyes.

H. őrmester Maczonka. Blum Sándor czégnél Budapest IV.,

Váci utca 15. árát megírják. Sorsjegyeire később.

H. M. és Vincze őrmester. Sorsjegyei nem nyertek.

Hegyesbalom. Helyesen járt el.

M. B. Nem. Legfeljebb felettes papi hatósága vonhatja felelősségre.

Rangsor. Kerületi parancsnokság tartja nyilván, így azt nem tudhatjuk.

B. csendőr Billéd. Biz' az eljárása nem helyes, de mi nem segethetünk.

K. P. cs. cz. őrsv. Azzal, hogy a pótdíj folyósítva lett, még nem lett kimondva a megszakított szolgálati idő beszámítása. Ez a kérdés azonban rendezés alatt áll s hihetőleg előnyös elintézését nyer.

K. L. pr. csendőr Kiszefalva. Lehet.

P. M. csendőr Csetnek. 1. Már számtalanszor megirtuk, hogy a kaszinói életbe a csendőrnek beavatkoznia nem szabad.

2. Ameddig jól esik neki.

Cs. J. cs. őrsv. M.-Nagyzsombor. Arra a «közismert dologra» is mi hívtuk fel figyelmét s most egyszerre eszébe jutott üdülni! Nekünk ez ellen nincs semmi ellenvetésünk, de «ott» még nem üdülhet, mert még nem nyílt meg. Aztán nem szabad az eszméket összetéveszteni, mert az, a mit Ön erről olvasott, az még hivatalos tárgyalás alatt nem állott, az kizárólag cikkiró magánvéleménye, melyet az illetékes körök esetleg elfogadnak, de el is vehetnek.

T. J. őrsv. Bodrogkeresztur. 1. Viselhetik. 2. Nem. 3. Ha az őrsparancsnok — köteles ellenőrzési jogánál fogva — elrendeli, igen. Máskor ne olyan jeligét válasszon, a mely második kérdésének tartalmát oly világosan jelképezi s közismert voltánál fogva nagyon könnyen félreértésre adhat okot.

Pusztai csendőr. 1. Hat hónapra van tervezve, előbb vizsgálni nem lehet. 2. A vizsgázottakból altisztek lesznek. 3. Nem. 4. A csendőrnek sohasem ítélik meg; de gyermek-tartásra kötelezhető. Mily esetekben? Azt ön is tudja, felesleges bővebben magyarázni.

Z. J. Becsületsértés.

Sz. J. járőrm. Alig lesz beszámítható, mert nem önhibáján kívül állott be a megszakítás.

Tudnivágyó járőrm. A Cs—la) függelék N. fejezetének rendelkezései a nyomozott egyének, állatok és tárgyak jegyzékének vezetésére vonatkozó rendelkezéseket egyáltalán nem érintik. A két dolog egymástól teljesen független. Természetes, hogy úgy azt, a mit a függelék N. fejezete, valamint azt, a mit a nyomozott egyének, állatok és tárgyak jegyzékének vezetésére vonatkozó rendelet előir, pontosan végre kell hajtani. A függelék rendelkezéseinek végrehajtásából, a kiderítetlen események nyomozásáról és részleteiről bármikor bő tájékozást, a nyomozott egyének, állatok és tárgyak jegyzékéből pedig gyors áttekintést nyerünk.

Marosmentő. Lehet; csak egy évre kötelezi magát.

Postamester fia. 1. Túl van zsufolva. Csak kiváló minősítvény és főleg a jogi képzettség biztosíthat előnyt. 2. Husz év van előírva; hadapródnál azonban rendszerint eltekintenek az életkortól. 3. Az nem határoz.

Balkányi őrn. Szép és dicséretre méltó dolog, ha kiderítették, de mi azért kérelmének nem tehetünk eleget.

Priszlóptetői őrn. 1. és 2. Lapozgasson csak egy keveset a laktanyaszabályban! 3. Helyesen értelmezi.

Pilszkő 333. 1. 50 fillér. 2. Igen ott.

Igazság. 1. és 2. Kérni kell, mert csak az őrsparancsnok tudja, hogy a szolgálat megengedi-e vagy sem. 3. Nem.

G. Gy. cs. cz. őrav. Sófalva. Nincs igényjogosultsági igazolványhoz kötvé. Csakis szolgálati uton kérhető.

1876. Igen; sok helyen azonban nem kérik.

Nagyalmás. Igen.

Őrsök lovasítása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület kecskeméti szárnyának jászkarajenői gyalogőrsé 1909. évi augusztus hó 11-én;

a szolnoki szárny alattyáni, tieszarofi és turkevei gyalogőrséi, 1909 aug. 12-én;

a zombori szárny felsőszentiváni gyalogőrsé, 1909 aug. 11-én;

a csoplyai gyalogőrsé pedig 1909. évi augusztus hó 12-én;

az ujvidéki szárny szenttamási, moholi és péterrévei, valamint

az egri szárny tarnamérai gyalogőrséi 1909 aug. 10-én lovasítottak.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Boné András járásőrmester, 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért, valamint a horgospataki bányában, a bánya alkalmazottai által, a kincstár kárára, hosszabb időn át üzött érczlopások tetteseinek leleplezése és elfogásáért.

Horváth József járásőrmester és Nagy Mihály I. őrmester, mindketten hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Marosi Fülöp járásőrmester, 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett sikeres tevékenységeért.

Fillmann Lajos cz. őrmester, egy tűzveszély elhárításának gyors elhatározás, férfias közbelépés és testi épségének veszélyeztetésével eszközölt meggátálásával a vagyonmentés körül kifejtett sikeres tevékenységeért.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Székely Hermann, Wachtler János, Deák Lajos, Tóth József II., Vidi János járásőrmesterek és Kovács Mátyás őrmester, valamennyien a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett eredményes tevékenységükért.

Zagyva István őrmester, egri szárnyszámvivő és Wolf Gyula cz. őrmester, egri szárnysegédmunkás, úgy a közbiztonsági szolgálat, mint az irodai ügyködés terén kifejtett buzgalmukért.

Patka Sándor csendőr cz. őrsvezető, egy tűzvész alkalmával egy embernek igen veszedelmes helyről való

eltávolítása által tanusított bátor és önfeláldozó eljárásaért.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Jákim László csendőr, egy tűzvész alkalmával egy tűzvész alkalmával egy ember életének, saját élete kockáztatásával eszközölt megmentéseért.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Komlós Mihály járásőrmester, Kléga Pál őrmester, Polakovics Ádám és Pál István cz. őrmesterek és Nagy Károly I. őrsvezető, valamennyien a közbiztonsági szolgálat terén, hosszú időn át kifejtett eredményes tevékenységükért.

Steffkó Ferencz törzsőrmester, hadbírószági segédmunkás és Tomek Gyula törzsőrmester, segédtisztségi segédmunkás, az irodai ügyködés terén kifejtett kitünő szolgálataikért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Varga István I. járásőrmester, egy postahivatal kárára elkövetett hat rendbeli lopás, továbbá egy gyilkosság és végül egy pénzintézet kárára elkövetett több rendbeli okiratbamisítás és csalás tetteleinek, hosszas és körültekintő nyomozás utáni kiderítése, elfogása és a bűnjelek biztosításáért.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Klein Gyula, Gothárd János és Nagy István járásőrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett eredményes tevékenységükért.

Molnár Ferencz törzsőrmester, hivatásszerű kötelemeinek 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, mindenkor teljes odaadással, nagy szorgalommal és jó eredménnyel eszközölt teljesítéseért.

Előléptettek:

1909 augusztus 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szilágyi János, Vizkeleti János, Simon József és Gyarmati Károly,

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Bráth Dezső, Majercsik István, Kissimon Mihály és Törő Sándor,

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Bertalan István, Tremmel János és Kővári József,

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Sándor Lajos, Orovitz Imre, Antal Lajos, Bardócz Áron, Bartók Ferencz, Nagy Pál I. és Zölde Mihály,

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Gyói László, György Márton, Bujdosó Imre, F. Tóth Imre, Bölöni Balázs és Weiss Ignác cz. őrmesterek, őrmesterekké.

1909. évi augusztus 18-ával:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tusa Géza és Zajzon János,

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Csapó György, Mester József, Ságbi Mihály, Németh

Mibály, Csabók Ferencz, Biró Imre, Bokodi János, Bándics Zsigmond és Imre József őrsvezetők, őrsvezető czimzes őrmesterekké;

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Boda Miklós, Szikora István, Szabó József, Kovács Ferencz, Komáromi József, Vas Mózes és Kövesdi Mihály cz. őrsvezetők, őrsvezetőkké;

1909 augusztus 24-ével:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Popa Tivadar, Buka Imre II., Albert Márton, Csányi Alajos és Solti Sándor csendőrök, csendőr czimzes őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A tiszti II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

Ziegler Károly tábornok, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője, 1909. évi április hó 11-én.

A tiszti III. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

Körner Károly őrnagy, a m. kir. honvédelmi miniszterium 16. osztályának vezetője, 1909. évi július hó 8-án.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Kállay Fülöp járásőrmester, 1909. évi augusztus hó 12-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátottak:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Strényer Ferencz csendőr cz. őrsvezető, 1909 augusztus 3-án;

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Kovács Mór őrsvezető 1909 aug. 11-én;

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Sonka Imre csendőr cz. őrsvezető, 1909 augusztus hó 4-én.

Járőrvezetői jelvényekkel elláttak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Porcsalmi Mihály, Zán Miklós, Jeges Sándor és Nyenyestyán Sándor csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Bedő Antal őrmester, Baráth István, Horváth József, Vukovics József cz. őrmesterek, Korek Simon, Dávid József, Herczeg Imre, Németh Mózes cz. őrsvezetők és Bauer Ádám csendőr cz. őrsvezető 1—1 drb., Gajzágó

János, Sándor Sándor őrsvezetők, Szivák István, Simon Vendel, Végh József és Vigh Lajos 1. csendőr cz. őrsvezetők 3—3 drb., továbbá

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Varga Pap János czimz. őrsvezető 1 darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglái jutalomdíjban részesítettek.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Gebe Balog Márton cz. őrs. vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 26-án 97,890/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Biró-ra” változtatta.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Csaja Sándor próbacsendőr cz. őrsvezető vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július hó 10-én 89,752/VI-a. számú engedélye alapján „Odri-ra” változtatta.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában: Pólya Sándor próbacsendőr vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 22-én 93,686/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Palfi-ra” változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Főri Ferencz cz. őrm., Fráter Johannával, 1909 aug. 10-én, Vljakoveczen.

Fodor György cz. őrm., Szabó Gizella Máriával, 1909 máj. 4-én, Csanádpalotván.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Cattanzaró Károly cz. őrs., Rohl Máriával, 1909 jul. 25-én, Vácson.

Majzlinger László cz. őrs., Farsang Juliannával, 1909 jul. 18-án, Kunszentmártonban.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában: Biró László cz. őrs., Thomay Margittal, 1909 aug. 10-én, Tarnán.

Demeter Sándor cz. őrs., Nagy Borbála Erzsébettel, 1909 jul. 18-án, Halmiban.

Lengyel Istvan cz. őrm., Gura Erzsébet Karolinnal, 1909 jul. 28-án, Merényben.

PÁLYAZATOK.

Egy járási irtóki állás Baranya vármegyénél. Kezdi fizetés 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Baranya vármegye alispánjához 1909. évi szeptember hó 18-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a nómetújvári m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. szept. 15-ig.

Két gyakornoki állás a m. kir. zálogházak igazgatóságánál. Évi segélydíj 800 illetve 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a m. kir. zálogházak igazgatóságához 1909. évi szeptember hó 20-ig.

Egy szolgai állás a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola tejhigiénéi laboratorinmúnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, 6 havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. állatorvosi főiskola rectori hivatalához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy altiszti (laboránsi) állás a budapesti m. kir. tudományegyetem I. számú kórboneczteni intézeténél. Kezdi fizetés 1000 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, próbaszolgálat, hullákkal való kezelése. Kérvények a m. kir. tudományegyetem rectorához 1909. évi szeptember hó 20-ig.

Egy kapusi állás a m. kir. állatorvosi főiskolánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 200 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, 6 havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. állatorvosi főiskola rectori hivatalához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy irtóki állás Baranya vármegyénél. Kezdi fizetés 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Baranya vármegye főispánjához 1909. évi szeptember hó 11-ig.

Egy szolgai állás a bécsi cs. és kir. consuli akadémiánál. Fizetés 1000 korona, 330 korona működési és 220 korona akadémiai pótlék. Természetbeni ruházat. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a bécsi cs. és kir. consuli akadémia igazgatóságához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a rónaszéki m. kir. sóbányahivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Természetbeni lakás vagy lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 80 korona. 20 köbméter tűzifa és 50 kg. sójárándóság. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a rónaszéki m. kir. sóbányahivatal főnökéhez 1909. évi szeptember hó 11-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomásul, hogy Honv. miniszter ur öngyerméltósága által legujabban kiadott körrendelet szerinti Közgazdálkodási pótlékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értelmében készítve, füzetekben valamint külön ívekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseiket.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Fegyvertartási szabályrendeletek.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. táblabíró.

(Folytatás.)

Hunyad-vármegye 1895. évi márcz. 30-ik szabályrendelete szerint:

Lőfegyvert (egy vagy kétsövű, vadászatra használatos fegyvert, puskát, közönséges vagy forgópisztolyt) tartani csak az alispán által kiadott igazolvány mellett szabad.

Fegyvertartási igazolványt általában nem kaphatnak:

- a) a kik hatóság vagy magánosok elleni erőszak, gyilkosság, rablás, zsarolás, lopás miatt büntetve voltak;
- b) a kik fegyverrel elkövetett kibágásért büntetve és ennek alapján a fegyvertartástól eltiltva lettek, a büntetés végrehajtása, illetőleg letelte után három évig;
- c) a ki két ízben elkövetett orrvadászat miatt büntetve volt;
- d) a ki elmebeli fogyatkozás miatt a fegyver biztos kezelésére képtelen és a kinek személyi, vagyoni viszonyai nem olyanok, hogy fegyvertartási oltalomra szüksége lenne. Az atyának vagy gyámnak, gazdának, illetve szolgálatadónak írásbeli beleegyezése nélkül fegyvert birtokában nem tarthat és ennél fogva fegyverigazolványt nem kaphat: a) ki élete 20-ik évét még be nem töltötte; b) a ki cselédmínőségben valakinek szolgálatában áll.

A kiadott fegyverigazolványoknál minden községnél nyilvántartás vezetendő.

Vásárokon fegyver és lőszer árnsítása tilos.

Lőfegyver (közönséges vagy forgópisztoly), lőpor vagy lőszer csak azoknak adható el, kik fegyverigazolvánnyal bírnak.

Megjegyezni és hangsúlyozni kívánom itt, hogy bár ezen szabályrendeletnek a lőfegyver felsorolását tartalmazó 1. §-ában külön nincs is megemlítve a flobert-fegyver, mégis nyilvánvaló, miként a tilalom a flobert-fegyverre is kiterjed: mert a szabályrendeletbe onolt kérvényi, fegyverbejelentési, nyilvántartási, igazolványi és végzési mintákban a lőfegyverek mindenütt így vannak felsorolva: puská, karabély, *flobert-fegyver*, pisztoly revolver.

Ezek tehát mind e így a flobert-fegyverek is engedély alá esnek.

Krassó-Szörény-vármegye 1903. évi aug. 20-iki szabályrendelete szerint:

Bármimemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges, mely engedélyt a főszolgabíró adja meg.

A kiadott engedélyekről az illetékes *csendőr-örparancsnokság* értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik: a) a 21-ik életévüket még el nem érték; b) hatóság vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, kétízben elkövetett orrvadászat miatt jogerősen elítéltek; végül azok, a kik orrvadászaton tetten kapatván, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Lőport vagy más lőfegyverhez használható robbanóanyagotvalamint kész töltényeket és tölténybúvelyeket az erre feljogosított elárusítók csak oly egyéneknek adhatnak, a kik fegyvertartási engedélyt és vadászjegyet, vagy főszolgabírói utalványt mutatnak föl.

Maros-Tonla vármegye 1882. évi 203. sz. a. alkotott szabályrendelete szerint:

Mindenemű lőfegyvert — még önvédelmi tekintetből is — csak a törvényhatóság által kiadott fegyvertartási szabadulom mellett lehet tartani.

Gondnokság alá helyezettnek, vagy más az értelmi telettséggel e a fegyverek használatára megkivántató jártassággal nem bíró egyének kezére lőfegyvert bízni, vagy töltött fegyvert használatra átadni tilos.

'Tilos ünnepélyes körmenetek és lakodalmi átvonulásoknál bármimemű és bármivel töltött fegyver használata.

Mármaros vármegye 1887. évi október 11-én alkotott szabályrendelete szerint:

A vármegye községeinek és Sziget r. t. városnak belterületén, vagy azok közvellen közelőben, ugyszintén a körutakon a lövöldözés eltiltatik.

Ünnepélyességek alkalmával díszlövészek csak a járási tisztviselőktől, illetve Sziget város rendőrkapitányától kinyert engedély és feltételek mellett engedtetnek meg.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, stb., míg **Reményi** legújabb képe-árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve koldulék **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

Korosmákban, vendéglőkben, kávéházakban és társas összejövetelek alkalmával löfegyverek hordása tilos.

Moson vármegye 1893. évi április 24-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

«Az ezen szabályrendeletben használt fegyver szó alatt löfegyvert (u. m. puskát, karabélyt, flóbert, pisztoly, revolver) értendő.»

Mindenki, a kinek fegyvere van, azt lakhelye községi előljárási igazolványát bejelenteni és magának fegyvertartási igazolványt szerezni köteles. Ebből folyólag vármegyei területén fegyvert csak az tarthat birtokában, ki fegyvertartási igazolványt kapott.

Fegyvert birtokában nem tarthat és ennél fogva fegyvertartási igazolványt nem kaphat: a) a ki hatóság vagy magánosok elleni erőszak, gyilkosság, rablás, zsarolás, lopás miatt büntetve volt; b) a ki vadászati kibágás miatt büntetve volt; c) az, a ki fegyverrel elkövetett kibágásért büntetve és ennek alapján a fegyvertartástól eltiltva volt; d) a ki elméleti fogatkozás miatt a fegyver biztos kezelésére képtelen.

Az atyának, vagy gyámnak, gazdának, illetve szolgálatra alkalmazottnak írásbeli beleegyezése nélkül fegyvert birtokában nem tarthat és ennél fogva fegyvertartási igazolványt sem kaphat: a) a ki élete 20-ik évét még be nem töltötte; b) a ki cselédmínőségben valakinek szolgálatában áll; c) a ki nem cselédmínőségben ugyan, de mint cselész, pásztor, kerülő, erdőcselész van alkalmazva a mező, szőlő vagy erdőgazdaságban.

A községi előljárási igazolványt mindenki, a kinek fegyvere van, a főszolgabíróknak feljelenteni.

Nógrád vármegye 1893. évi 85. sz. a. kelt szabályrendelete szerint:

Nógrád vármegye területén mindennemű löfegyver tartása korlátozás alá esik s ennél fogva löfegyvert csak teljesen megbízható egyének tarthatnak s azok is csak akkor, ha erre az illetékes főszolgabírótól löfegyvertartási igazolványt nyertek.

A löfegyvertartási igazolványok nyilvántartásának kivonatai az érdekelt községnek — a község vagy a bíró házában kifüggesztve levő jegyzék kiegészíthetése végett — esetről-esetre megküldendők.

A ki löfegyvert engedély nélkül tart, kibágást követ el s 10 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki löfegyvert engedély nélkül tart s azzal beltelen kívül találta, vagy löfegyvert rejtve tartja: kibágást követ el s 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Somogy vármegye 1906. évi augusztus 6-ikán alkotott szabályrendelete szerint:

Löfegyvert, egy vagy kétfővű puskát, közönséges vagy forgópisztolyt, nemkülönbén flóbert-puskát és pisztolyt tartani csak az alispán által kiadott engedély mellett szabad.

Általában fegyvertartási engedélyt nem kaphatnak: kik rovott előéletűek, kiknek személyi és vagyoni viszonyai nem olyanok, hogy fegyvertartási oltalomra szükségük lenne s kik vadászati jegyet nem nyerhetnek.

A kiadott fegyvertartási engedélyekről minden községnél nyilvántartás vezetendő.

Vásárokon fegyver- és lőszer-árulása általában tiltatik. Löfegyver vagy lőszer csak azoknak adható el, kik fegyverengedéllyel bírnak.

Sopron vármegye 1896. évi június 1-én alkotott szabályrendelete szerint:

Sopron vármegye területén mindennemű löfegyver tartása korlátozás alá esik s ennél fogva löfegyvert csak teljesen megbízható egyének tarthatnak s azok is csak akkor, ha erre az illetékes járási főszolgabírótól, illetőleg Kismarton és Ruszt szab. kir. városokban a rendőrkapitánytól löfegyvertartási igazolványt nyertek.

A löfegyvertartási igazolványok nyilvántartásának kivonatai az érdekelt községnek — a község vagy a bíró házában kifüggesztve levő jegyzék kiegészíthetése végett — esetről-esetre megküldendők.

Az engedély nélkül tartott fegyver minden esetben elkobzandó.

Szabolcs vármegye 1908. évi május 13-ikán alkotott szabályrendelete szerint:

Bárminemű olyan löfegyver (puska, forgópisztoly, flóbert stb.) tartásához, mely emberi vagy állati élet kioltására alkalmas, engedély szükséges, mely engedélyt a főszolgabíró, Nyiregyháza rend. tan. városban pedig a rendőrfőkapitány adja meg.

A kiadott engedélyekről az illetékes községi előljárási és csendőrpártviselőség értesítendő.

Az engedély adása meg nem tagadható, ha azonkívül, hogy a kérelem teljesítése törvénybe nem ütközik és közbiztonság szempontjából nem árgályos: a) körülményei, életviszonyai, állása vagy foglalkozásánál fogva folyamodónak vagyoni vagy életbiztonsága végett valamely löfegyverre szüksége van; b) önálló vagy hérelt vadászterülettel bír, vagy pedig valamely szabályszerűen megalakult és megfelelő vadászterülettel rendelkező vadászársaságnak a tagja.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik: a) 24-ik életévüket még el nem érték; b) hatóság vagy mások elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, lopás, egy ízben elkövetett orvvadászat, tiltott időben vadászat és vadászjegy nélkül való vadászat miatt jogerősen elítéltek, végül azok, a kik vadászon telen kapván, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedélyt a fegyverviselése alkalmával a tulajdonos magával hordani s az ellenőrséget gyakorolni hivatott közeg felbivására előmutatni tartó-

A legjobb órák,

legazollhatóbb ékszer, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jóvállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jóvállás mellett.
Aranyjékek ingyen!

Francia orvosok.

Olasz orvosok.

Képek a nemzetközi orvos-congressusról.

zik. Ha a felszólított az engedélyt bármely okból elő nem mutatja, vele szemben az 1883: XXIII. t.-cz. 40. §-ában előírt eljárás alkalmazandó (t. i. tartozik nevét és lakását megmondani, alkalmas zálogot adni, vagy a felszólított a legközelebbi község előjáróságához követni.)

A fegyverengedéllyel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Lőfegyver és lőszer az árusításra feljogosított eladó által csak oly egyéneknek adható el, a kik fegyvertartási engedélyt, vagy főszolgabírói, illetőleg rendőrkapitányi utalványt mutatnak fel.

A községi előjárók, illetve rendőrfőkapitány szigorúan felügyelni tartoznak arra, hogy a községben, illetőleg városban engedélyhez kötött lőfegyvert senki se tartson a ki erre engedéllyel nem bír.

Szeben vármegye 1897. évi október 5-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

Ugynevezett szobafegyvert (*Flobert-fegyvert*) a város vagy község külterületén csakis az használhat, ki rendes vadászati jeggyel el van látva és a vadászat tulajdonosa, illetőleg bérlője által engedélyt nyert. A város vagy község belterületén, továbbá kertekben és szőlőkben a szobafegyverek használata egyáltalában eltiltatik.

A fegyverhasználati tilalom megszegése kihágást képez. Ha a kihágás oly családtagok, gyámság és gondnokság alatt álló egyének, cselédek, iparostanonczok által követtetik el, kik a 16-ik életévet még nem töltötték be, a családfők, gyámok és gondnokok, a gazdák, illetőleg az iparosok 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők azon esetben, ha a köteleességszerű felügyeleti jog gyakorlását elmulasztották.

Postai értéküldemények kifosztása.

Irta: Remington.

Az utóbbi időben mindinkább szaporodik az olyan esetek száma, melyekben a posta által kézbesített pénzes levelek, csomagok tartalmuktól egészen vagy részben megfosztva kézbesítettnek a címzettnek, anélkül, hogy ezen körülményt a címzett még az átvétel előtt észrevenné s így az átvételt megtagadhatná. Az ilyen esetekben a mulasztás csekély kivétellel a feladót terheli, a mennyiben a küldemény biztosítása, illetve becsomagolásánál nem jár el kellő elővigyázattal, miáltal csak a tolvajnak nyújt módot és alkalmat tervének könnyű keresztülvitelére, sőt nem egyszer ejt kísértésbe olyan egyént is, kinek esze ágában sem volna egyéb körülmények között az ily cselekményt elkövetni.

Az alábbi sorokban egy ilyen esetben eszközölt nyomozás során és az azóta eszközölt megfigyelések útján szerzett tapasztalataimat akarom leírni, melyek nem-

csak bűnügyi szempontból fontosak, de úgy a hivatalos, mint a magánlevelezések lebonyolítása körül is előnyösen felhasználhatók.

Egy napon déltájban beállít hozzám az őrsirodába K. L. helybeli lakos s magából egészen kikelve panasolta, hogy mintegy fél órával czelőtt a levélhordó egy pénzeslevelet kézbesített neki, melyben neki az S-i takarékpénztár — felmondott tőkéje fejében — állítólag 5000 koronát küldött. Ő a levelet gyanútlanul átvette, miután azonban más irányban volt elfoglalva, nem bontotta azt fel azonnal, hanem csak a levélhordó távozása után, a mikor is a boritékban pénz helyett közönséges papírt talált. Egyben átnyujtotta az ötpecsétes levélboritékot s kérte a nyomozás bevezetését.

Helyben amolyan falusi posta volt, melyet egy postamesternő vezetett, a kézbesítői szolgálatot pedig annak — már nála huzamosabb időn át szolgálatban álló — kocsisa végezte. A postamesternő úgy helyben, mint a környéken a legjobb bírnévnek örvendett s kocsisa ellen sem merült fel alapos gyanum, ezért óvatosan és minden feltűnés nélkül kellett tehát a nyomozást bevezetnem, miért is elhatároztam, hogy a nyomozást a levél kiindulási pontján, azaz az S-i takarékpénztárnál fogom megkezdeni.

Mindenekelőtt azonban a boriték alapos megvizsgálásához fogtam. A pecsétet rendes helyükön és sértetlen állapotban találtam s a boritékon sem tudtam elváltozást vagy külérőszak nyomait felfedezni. A boriték tartalma egy fél iv kék fogalmi papír — mint a milyent hivatalok szoktak fogalmazásra használni — és egy 50 cm. hosszú és 35 cm. széles, a boriték nagyságához képest ügyesen összehajtott, közönséges bamuszínű csomagoló papír volt. A kék papír a boritékhoz volt ragadva s kivéve a boritékból, rajta a pecsétnek megfelelően pörkölt belyeket s ragasztó gummi nyomait, míg ellenben a csomagoló papíron semmiféle nyomot sem találtam. Figyelemmel a kék papíron előtalált száraz gummiodatra s hogy a pecsétet eredeti állapotukban megtarthassam, azok hátlapjának megvizsgálhatása végett a boritékot szélein felvágtam s tapasztaltam, hogy a két szélső pecsét hátlapja sértetlen, míg a középső és a másik két szélső pecsét hátlapja alatt a boriték folytonossági hiányt mutat fel s hogy azok a másik két pecsétől eltérőleg ragasztó-gummival vannak felragasztva. Az ekként felragasztott pecsétéknél s az azok báromszögének megfelelően a boriték belső oldalán, a záródó széleken bebatolt s megszáradt, piszkos fekete színű ragasztó-gummit találtam. Mindezekből megállapítottam, hogy a tettes a pecsétet a boritékról egészen levágta vagy lehámozta, a boritékot pedig valami gömbölyű fadarabbal felbontotta, a pénzt kivette s helyébe a már eredetileg benne volt kék papírt s a csomagoló-papírt dugva, a boritékot újból leragasztotta s a pecsétet is

Ha fáj a feje

ne tétovázzók, hanem
basználjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsebb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Spanyol orvosok.

Amerikai orvosok gróf Apponyival.

Képek a nemzetközi orvos-congressusról.

gummioldattal felragasztotta, miközben a kék papír a borítékhoz ragadt s hogy ezen műveletéhez, valószínűleg már előzőleg valami uton-módon eltintásodott gummioldatot használt. A borítékra ütött postabélyegző lenyomatáról pedig megállapítottam, hogy a pénzealevél továbbítás végett két nappal a kézbesítés előtt délelőtt 10 órakor lett S-ben a postahivatalnak átadva, mely következtetésemben nem is csalódtam.

Ezek után járőrtársammal S-be utaztam, a hol a takarékpénztári igazgató s a hivatalnok kikérdezésével — utóbbi csomagolta volt be a pénzt s a kék papírt is felismerte — megállapítottam, hogy a kérdéses pénzealevél szabályszerűen lezárva a postára való feladás céljából délelőtt fél 10 órakor adatott át a takarékpénztár szolgájának, mit a borítékon lévő bélyegző is igazolni látszott; a hivatalnok által felmutatott s a kérdéses pénzealevről szóló feladó vevényre ütött postabélyegző a borítékon levővel megegyezett; a takarékpénztár épületétől a posta épületeig rendes lépésben 20 perc alatt lehetett elérni, kizártnak találtam tehát, hogy a pénzealevél kifosztása még a postára való feladás előtt történt volna, mivel a szolga az ezen művelet végrehajtására szükséges idő felett nem rendelkezhetett.

A pénzealevet átvett S-i postahivatalnok, valamint a vasuti mozgópostával utazó hivatalnok bemondásaiából pedig megállapítottam, hogy a levél sértetlen állapotban jutott rendeltetési helyére, kezdett tehát bennem a gyanu érlelődni, hogy a levelet mégis csak a kocsi foszthatta meg tartalmától, bár ennek a kifosztás mi-kénti végrehajtása s annak ügyes elpalástolása ellent látszott mondani.

Bevonultam tehát az őrs szék helyére s elmenve a postára, ottan a községi bíró jelenlétében a postamesternőt kikérdeztem, ki előadta, hogy a pénzealevet kézbesítés végett a már említett napon délelőtt kilencz órakor adta át a kocsisának, a kiből teljesen megbizott s ügyet sem vetett tovább a dologra, mivel időközben egyéb munkával volt elfoglalva, miglen a kocsi a pénzealevél átvételét 1/2 óra tájban neki igazolta, a többivel aztán már nem törődött. Pubatoltam közben még a gummioldat után is, mire nézve a postamesternő előadta, hogy néhány nappal ezelőtt a gummioldat ecsetjével egy ládára czímet festettek s elnézésből tintásan lett az üvegbe visszatéve, megjegyezvén egyben, hogy használaton kívül helyezte, a mi aztán későbbben az istállóban eszközölt keresés közben elő is került.

A tettes kiderítése ezekután már nem okozott nagy fáradságot; a kocsiat a községbázára elővezetve, ottan a pénzealevélborítékot, annak tartalmát képezett papirokat és a gummioldatot elébe tettem az asztalra, mire minden bozzáintézett kérdés nélkül sirásra fakadt, mondván, hogy már úgy is tudunk mindent és beismerte,

hogy a pénzealevet ő foszthatta meg tartalmától s a pénz az istállóban levő ágy fejealján van elrejtve. A pénzealevél felbontására nézve előadta, hogy ő már régóta foglalkozott ezen eszmével s magát a borítékok felbontásában s leragaasztásában sokáig gyakorolta, miglen elérkezettnek látta az időt s elég gyakorlatot érzett magában arra, hogy a levelet feltűnés nélkül felbontathatja, elhatározta magát a szóban forgó pénzealevél kifosztására. A pecséteket a borítékról lefejtette, a borítékot magát pedig egy írónnal feszítette fel akként, hogy az egyik sarkánál bedugta s lassu forgatás közben a boríték hajtókáját felfeszítette, ekként a pénzt kivette s annak helyébe a papirdarabokat betéve, a borítékot újból lezárta, a lehámozott pecséteket pedig gummioldattal felragasztotta, a mire neki délelőtt kilencz órától 1/2 óráig elég idő jutott. Ezekután a kocsiat elfogva bűnjelekkel együtt az illetékes bíróságnak átadtuk.

A most leirt esetből azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy a pénzealevek, postai értéküldemények s egyéb más levelek kifosztásánál a pecsétviaaznak jut a fő, a ragasztó anyagnak pedig a mellékszerep. A régebbi gyakorlatban a hivatalos és magánlevelek lezárására leginkább pecsétviasz használtatott, ma már azonban — legyen az sulykönnyítéa a magánleveleken s így portó-megtakarítás végett, vagy talán, hogy divatját multa — nagyobbára csak értéküldemények, pénzealevek s csakis fontosabb, jobban mondva titkos természetű hivatalos iratok biztosítására szolgál.

Daczára ezen korlátozott használatnak, a pecsétviasz bűnügyi jelentősége az elmúlt időkkel szemben nem csökkent. Tudvalevő dolog, hogy ha egy pénzealevél kifosztatik, a tettes cselekvényének, habár csak az első időre való elpalástolása végett is, azt a régi helyzetébe igyekszik visszahozni. Az ily esetekben tehát első sorban is a boríték, csomagoknál pedig a burkolat záródó széleit kell beható vizsgálat alá vonni, különösen abban az irányban, hogy a küldemény eredetileg szabályszerűen le volt-e zárva (pecsételve, ragasztva) a csak később bontatott-e fel s fosztatott meg tartalmától, avagy a kifosztás már eredetileg, a postára való feladás előtt történt-e meg s a felbontás bizonyos műveletek által csak utánozva lett-e?

Azt, hogy vajjon a pénzealevél a feladás előtt, a poeta által eszközölt továbbítás, vagy a kézbesítés alatt, valamint hogy kézbesítéa után fosztatott-e meg tartalmától, a postabélyegző lenyomata nyomán állapitbatjuk meg. Habár mai napság a postahivatalok is nagy elővigyázattal kezelik a pénz s leveleket, mindazonáltal megtörténhetik, hogy a pénzealevél stb. még a postára való feladás előtt fosztatik meg tartalmától.

Az időpont, melyben a levél továbbítás végett a postára adatott, a postabélyegző jelezve van. A reggeli bat órától másnap reggeli bat óráig terjedő 24 órai idő két

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

napszakra van beosztva és a napszakok N. É. hetükkel jelezve. A reggel hat órától este hat óráig terjedő időszak az N. betűvel, az este hat órától reggeli hat óráig terjedő időszak pedig az É. betűvel van jelezve. A betűknek jelentősége: Nappal, Éjjel. A betű mellett levő szám jelzi az órát, melyben a levél a postára adatott. A reggeli hat óra N-6, az esteli hat óra pedig É-6-tal van jelezve. Ha tehát pl. kezünkbe jut egy levél, melyen a kelt (hónap és nap) mellett N-8 jelzést látunk, ez annyit jelent, hogy a levél délelőtt nyolcz órakor, ha pedig É-8 jelzést, úgy a levél esti nyolcz órakor adatott postára. Pénzeslevél kifosztásánál továbbá még, ha a borítékon a bélyegző lenyomata nem volna tisztán kivehető, illetve felismerhető, úgy a kivett papírpénz helyére tett egyéb papír is megvizsgálendő a postabélyegző lenyomatára nézve, mert nem lehet kizárva az sem, hogy a postabélyegző reáütésénél a betett papíron nyomok maradnak hátra. A talált papírdarabkák származásukra nézve is tüzetesen megvizsgálendók.

Az ilyen esetekben eszközzendő megállapításoknál még a következők veendőik figyelembe:

A pénzeslevél, értékcsomag stb. felbontását a tolvaj rendszerint azzal kezdi meg, hogy a rajta levő pecsétet leszedi, a mi megtörténhetik lekaparás, letördelés által, mely esetekben a pecsét megsemmisül. Ezen módszerrel a tolvaj kényszerítve lesz, a meglopott küldemény borítékára az újbóli lezárásnál új pecsétet alkalmazni, melyeket tetszésszerűen pecsétnyomóval, pénzdarábba, vagy az eredeti pecsétről vett lenyomat után készített pecsétnyomóval minden nehézség nélkül előállíthat. Idegen pecsétnyomóval, vagy pénzdarábba készített pecsétnél a bűnjel utáni kutatás rendszerint eredménytelen fog maradni, mivel a tettes ilyent százával is könnyen szerezhethet és megsemmisíthet.

A már meglevő pecsétről, pecsétnyomót gipszből vagy kenyérhéjából is lehet készíteni; jó és tartós pecsétnyomót könnyen és gyorsan akként készíthetünk, hogy a levelet üllőre, vagy kemény tárgyra teszszük, a pecsétet egy puha ólomlemezsel leborítjuk s arra kalapáccsal egy erős ütést mérünk.

Egy más — a tolvajok által gyakran alkalmazott — módszernek pedig a végcélja, hogy az egészben és sértetlenül levett pecsét eredeti helyére újból visszahelyeztessék. Ez sikerülhet egy vékony megmelegített késpenge segítségével könnyebben és jobban sikerül azonban — miről bárki is meggyőződhetik — ha a papírt a pecsét hátlapjáról óvatosan lehuzzuk. Minél vastagabb a pecsét és alacsonyabb hőfok hatása alatt lett a pecsétviasz a papírra felkenve, annál könnyebben sikerül annak levétele, míg az oly pecsét, melyek magasabb hőfok mellett és vékony rétegben felkent viaszból készítettnek, jobban tartanak. A pecsétviasz érdesebb pa-

pirom jobban tart, mint vastag, sima papíron s minél olcsóbb és kevésbé jó pecsétviasz lesz használva, annál könnyebben és tökéletesebben lehet a pecsétet levenni.

Kísérleteknél tapasztaltatott, hogy az olcsóbb fajtájú pecsétviaszból és sima papíron készített pecsétet, minden fáradság és a nélkül, hogy a pecsét helye meglát-szott volna, könnyen és egészben le lehetett venni.

Igaz ugyan, hogy a takarékoság a legcsekélyebb dolognál is erény, értéklevelek, küldemények stb. lepecsételésénél azonban nincs helyén; ilyenkor a legdrágább pecsétviasz a legolcsóbb, mert tolvajlások ellen mégis bizonyos biztonságot nyújt.

Nagyon fontos a pecsételésnél követendő eljárás is. A viasz nagyon forró, folyékony állapotban és vékony rétegben kenendő fel a papírra. Ennek betartásával még a közepes pecsétviasz is elég jól fog tartani s a pecsétnek ezután egészbeni levétele teljesen ki lesz zárva, különösen ha a pecsét nem kicai, hanem leg-alább is öt koronás nagyságn.

Ha a tolvajnak sikerül a pecsétet egészben levenni, úgy azt gummiarabikum vagy ostya segélyével, — a nélkül, hogy műveletének szembeötölő nyomai maradna-nak, — a levélre ismét felragaszthatja, még akkor is, ha a pecsét a levétnél több darabra tört volna. Az ily esetenél azonban, ha a tolvaj műveletét nem egészen gondosan végzi, vagy ha a régi pecsét helyett újakat rak fel a borítékra, úgy a régi pecsét helye barna fol-tok alakjában, az újonnan feltett pecsét körül már sza-badszeggel is felismerhető, nagyító üveggel pedig a régebbi pecsétől származó s a használt pecsétviasz színéhez képest (piros vagy barna színi) viaszrészece-kéket is fedezhetünk fel.

A további megállapításoknál figyelem fordítandó arra is, hogy a tolvaj a burkolatot miképp bontotta fel. Sokan azon a nézetben vannak, hogy a levélboríték fel-bontásánál annak ragasztékkal bekent széleit meg kell nedvesíteni. Ez a nézet azonban téves, mert nem téte-lezhető fel, hogy a levéltolvaj a levélborítékot bármily esetben és ilyképpen nyitná fel, mivel a ragasztóanyag feloldásához szükségeltető erős nedvesítés által a levé-len oly elváltozások keletkeznek, melyek már az első szempillantásra felfedezhetők, ezenkívül pedig az ily eljárás nagyon hosszadalmas, a levélnek ismét való le-zárásánál pedig a tolvajnak nehézségeket okozna. Sokkal könnyebben lehet a levelet egy pálczikával (tollszár, irón) felbontani, a mennyiben azt, a levél egyik sarkán, a ragasztóanyag híján csaknem minden egyes esetben nyitva maradt hajtóka alá bedugjuk s vigyázva forgat-juk, miáltal a levélboríték hajtókája felnyílik a nélkül, hogy a felfeszített hajtóka szélein bármilyen sérülés keletkezne.

Az okok, hogy a levelet ily könnyen fel lehet bon-tani, különbözők. A hibát első sorban is magában a

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők, higiénikus gummiárúk- és a betegápoláshoz szük-séges eszközökről.

KELETI J. Orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

ragasztóanyagban kell keresnünk. A levélboríték bajtókájának szélei többnyire különféle olcsó ragasztóanyaggal vannak bekenve, miért is rosszul ragadnak és könnyen felnyithatók. Ehhez járul még az is, hogy a leragasztandó borítékajtóka szélét a legtöbbször nem nedvesítik meg kellően; ha ilyen esetben a boríték sima és vastag papírból készült, a boríték önmagától is könnyen kinyílhat.

A levél lezárása előtt első sorban is győződjünk meg arról, hogy a ragasztóanyag egész a levél sarkáig terjed-e; ne használjunk kemény és sima borítékot, hanem inkább vékonyabb a kissé érdesebb felületű pénz, értékpapírok, vagy fontosabb természetű iratok csomagolására pedig vászonbetétes a érdes felületű papírból készült borítékokat. A ragasztóanyag egész a sarkig alaposan megnedvesítendő, illetve kenendő fel a borítékajtóka szélére, aajtóka pedig ezután lehajtván, körömmel vagy csonttal erősen lesimitandó. Értéklevelek stb. hanyag lezárásával csak a tolvajnak — egyéb leveleknél pedig oly egyéneknek, kiknek a levél tartalmáról tudomással birni nem szabad — nyújtunk előnyt, különösen abban az irányban, hogy a hiányos nedvesítés folytán aajtóka szélén még szárazon maradt bőséges ragasztóanyagnak egyszerű megnedvesítésével a levelet újból lezárhatja, a nélkül, hogy ezen műveletnek látható nyomai maradnának. Más esetben, ha a borítékszélék jól meg vannak nedvesítve a leragasztva, azok erőszakos felhontásánál aajtóka széleinek némely része a borítékon marad a miután későbbi leragasztásánál aajtóka a régebbi helyet teljesen nem fedi, a régebbi ragasztásnak körvonalaí szabad szemmel is felismerhetők, mely körülmény a tolvaj cselekvésére is nagy befolyást gyakorol.

Az imént megbeszéltek, úgy a hivatalos, mint a magánlevelek csomagolásánál követendő elővigyázatnál is, utmutatásul szolgálhatnak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Milyen lesz a Margit-sziget.

A fővárosi közmunkák tanácsa, mint a Margit-szigetnek József főhercegtől való megvétele óta kezelője, a most Budapesten ülésezett nemzetközi orvosi kongresszus alkalmából diszes ismertető könyvet adott ki magyar, francia, angol és olasz nyelven a szétosztotta a világ minden tájáról összesereglett orvosok között.

A könyvecske foglalkozik a sziget multjával is a elbeszéli a nyulak szigetének sorsát a rómaiak korában, a honfoglalás idején, első nemzeti királyaink alatt, a kik közül IV. Béla, a második honalapító a sziget fölvirágoztatásának főérdeme. Ő építtette azt a klastromot is, a melyben leánya, Margit, letette az apáca fogadalmát a melyben példás életével és alázatos szegénységével kivívta a szentek koszorúját. A szigetre a török uralom sorvasztó kora után csak 1790-ben derült új fény, a mikor Sándor királyi herceg, majd fia, József nádor lett birtokosa. Ezen túl már szemünk előtt folyt le a sziget története, melyben új korszakot

jelölt az 1908. évi 48. törvénycsikk. Ez szerezte meg József királyi hercegtől a szigetet a fővárosnak.

A multon kívül a jelenről is tartalmaz fejezetek szólnak a könyvecskeben. Az ártézi forrást, a fürdőházat, a sporttelepet, a sziget növényzetét ismertetik tüzetelesen és szakaszerűen ezek a szakaszok. De a multnál és jelennél jóval érdekesebb az a rész, a mely a sziget jövőjét festi.

A közmunkatanács nagyszabású tervet dolgozott ki a sziget gazdag természeti szépségeinek fejlesztésére és a művészet minden eszközével való tökéletesítésére.

Mindenekelőtt a szigetnek Buda felé eső felső részét fogják feltölteni olyképen, hogy a Duna kotrásánál nyert kavicsot lerakják a zátonyos part mentén. A szigetnek ily módon megnagyobbított részén azután villamtelepet szándékoznak létesíteni. A villákat a legnagyobb kényelemmel berendezik és magánosoknak bérebe adják. A sziget balpartján végigvonuló kocsitutat ives kanyardóval akarják visszafelé is kiépíteni. Ezzel széles tér nyílnék meg egy színes és mozgalmas kocsikorrónak, a mely a sziget élénkségét nagy mértékben fokozná.

Hogy a szigeten a tartózkodást téli időben is kellemessé és kívánatossá tegyék, elhatározta a tanács, hogy szánkó-útról fog gondoskodni. Erre az útra hordatják majd a sziget többi részéről is a havat, hogy akkor is legyen jó szánkó-út, a mikor másutt mindenütt a megolvadt hótól sár borítja az utakat. A lóvasut vonalát egészen a Margit-hidig fogják vezetni, hogy a villamos és lóvasut között átszálló-forgalmat létesíthessenek. Ennek az újításnak különösen a betegek vennék hasznát, a kiket ily módon egészen a fürdőház kapujáig szállítana a lóvasut.

A mostani gépházat le fogják bontani a helyébe nagyobbarányút fognak építeni. Ezzel a sziget világításán és csatornázásán is nagyot fognak javítani. Gyönyörű új szálló építését is tervezi a tanács, hogy a betegek télen is a legnagyobb kényelemmel használhassák a sziget gyógyító fürdőjét.

A Margitsziget megvételéről szóló törvényben föl van véve, hogy a hajléktalanná vált Országos Növénykertet a szigetre kell áthelyezni, még pedig a kellő közepére. Ezzel nemcsak a sziget látványosságát és érdekességét fogják emelni, hanem a forgalmát is, mert a növénykertet az iekolákon kívül a közönség is szívesen fogja látogatni. Új hidat is kap a sziget, a Hungária-hidat, a mely a Lipótvárosból kiindulva, a sziget felső végét érintve a Hungária-körulat fogja összekötni az óbudai Dunaparttal.

Még egy nagyszerű intézménynek a létesítését tervezi a közmunkatanács: egy hatalmas uszótavat akar létesíteni, a mely nyáron kellemes uszodának, télen pedig korcsolya-pályának volna használható. Az uszótó medenczéjét a sziget ártézi-vizével akarják táplálni, a melynek természetes hőfoka már a kora tavaszkor és még késő őszszel is lehetséges fogja tenni a szabadban való fürdést.

A sziget látogatóinak szórakozásáról is fog gondoskodni a tanács, még pedig olyképen, hogy színházat akar emelni a szigeten. Nem nagyarányú, de kedves kis színpadon játszanak majd esténként színművészeink legjelesebbjei.

A közmunkatanács vezetőségében megvan az elhatározás arra, hogy a gondjaira bízott szigetet méltóvá tegye fényes multjához, gyógyító forrásaínak jelentőségéhez, a folyton fejlődő város legkényesebb kívánalmáihoz. És a sziget kedveltsége és népszerűsége a tanácsnak kezébe fogja adni azokat az eszközöket, a melyekkel nagyszabású terveit valóra válthatja.

KÉPEINKHEZ.

Képek a nemzetközi orvos-kongresszusról.

Az emberek millióinak lelki és testi egészsége függ az orvosi tudomány folytonos és fokozatos fejlesztésétől. A nemzetek között lebetnek surlódások és félreértések, ám az orvosi tudomány szakoszerü és fokozatos fejlesztése oly kiválóan fontos követelmény, hogy azt semmiféle félreértések nem akadályozhatják. Eme rendkívüli kötelesség teljesítése hozta szerettett fővárosunkba a világ minden részéből való birneves tudósokat s orvostanárokat, hogy a XVI-ik nemzetközi orvoskongresszust itt megtartván, éveken át való kísérletezésük eredményeivel, nyilvános tárgyalások és tudományos alapon való szakoszerü megvitatasok során, beszámoljanak s eme értekezés folyományaként újabb adatokkal gazdagítsák, az amügy is magas színvonalon álló orvostudományt.

Egy hétig tartott a XVI. nemzetközi orvoskongresszus itteni tanácskozása, melynek több fontos tárgyai között, különösen a tüdővész, a rák és a vérbajbetegségek képezték az igen magas színvonalon tartott viták tárgyát. Ugyanis ezek azok a betegségek, a melyeknek szakoszerü orvosi kezelése tekintetében még egyöntetü és határozott megállapodásra nem jutottak az orvostudósok. S bár a kísérletek eredményeibez képest még most is nagyon eltérök voltak a vélemények, de a viták folyamán felmerült egyes találkozásai pontok és az ebből leászürödő tapasztalat arra mutatnak, hogy a szenvedő emberiség legnagyobb előnyére, eme betegségek helyes kezelési kérdése is a megoldás felé tart.

A kongresszus folyó hó 4-én ünnepélyes üléssel fejeződött be. Azután buosünnepélyre jöttek össze a résztvevök, a melyen az idegen vendégek bálás szavakban köszönték meg az ittlétük alatt élvezett szívélyes magyar vendégszeretetet.

Jelen számunkban a kongresszus idegen résztvevöinek egyes csoportképeit olvasóinknak bemutatjuk.

HIREK.

Garázdálkodók. Szüle József isaszegi örsbeli csendör cz. örsvezetö, augusztus 29-én este 10 óraker, Isaszeg községben sétálva, garázdálkodó legényekkel találkosott s azokat csendre intette. A csendre intett legények közül Kopod István zsebkést rántott s a csendör cz. örsvezetöknek menve, arra két szurást intézett utöbbi az ellene intézett szurásokat félreugrással kikerülve, kardot rántott és azzal támadóját megvágva, könnyen megsebesítette.

Tettenért tolvajok. A besenyszögöi örsnek Jele István cz. örsvezetö és Kuracs Sándor csendörböl állott járdre, augusztus 29-én éjjel egy óraker az Ujzász és besenyszögöi hatáiban levö báró Orczy-féle erdö melletti bálnál lesállást tartott. A lesállás tartama alatt három ismeretlen egyén, 1—1 mograkott zsákkal terheltlen közeledett a járd felé, kik közül az egyik a járdörnek a megállásra ezölzö felbivására, a megállás helyett forgópisztolyból kétszer eredmény nélkül a járdörre lött. A lövészeket a járdör tagjai közül Kuracs Sándor csendör három lövéssel viszonozta, mire a három ismeretlen, a náluk volt és a feledzászszereki bolgár kertészektöl azon éjjel lopott három zsák zöld paprika bitrabagysával elmenekült. A járdör által eszköztölt fegyverbasználat eredménye, miután a tettenért büntettesek elmenekültek, ismeretlen.

Merénylet. A temesmegyei Beregszö községben szeptember 1-én éjjel 12 óraker, az ottani örsnek szolgálaton kívül hazatérö három csendörre Caurcsév Mózes beregszöi lakos vadászfegyver és forgópisztolyból mintegy 10—12 találat nélküli lövést intézett és azután megszökött. Tettes után az örs a nyomozást folytatba tette.

Menekülö cigány. Bocsa Károly zsarnóczi örsbeli csendör augusztus 30-án Jónás János lopásért elfogott és szökésben levö ozigánnyal szemben kardot basznált és azt könnyen megsebesítette.

Ellenszegülés. A somogymegyei Ibarosberényben aug. 29-én este 11 óraker Krisztián csendör Szakály Mihály ibarosberényi lakos ellenszegülö ellen, annak könnyü sérülésével végződött szurony-fegyvert használt.

Villámcsapás. A szépesremetei örselaktanya udvarán levö csür augusztus 30-án villámcsapás következtében leégett. A tűz a közgazdálkodás tulajdonát képezett öt öl tüzfáját valamint a legénységnek, száritás czéljából a osürben felagatva volt nagyobb mennyiségü fehérmüjjet is elbamvasztotta. A tűz továbbterjedése megakadályoztatván, kincstári tárgyakban kár nem esett.

Kérelem. A Balatonföldváron állomászó Birö Vendel csendör kéri Piczkö Gergely és Kovács Gyula csendör oz. örsvezetököt, továbbá Máté Ferencz, Varga János és Puha János csendöröket, a kik vele 1907 deczember 31-én, Székesfehérváron a próbacsendöröi tanfolyamon együtt vizsgáztak, hogy czimüket vele közöljék.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egyesület a lárma ellen. Nématországban — mint azt már jelentettük — megalakult az u. n. szaj ellenes egyesület, mely rohamosan toborozza biveit mindenfelé, úgy hogy a nagyobb városok közül Berlin, Hannover, Stuttgart stb. lakosainak intelligenciájára csatlakozott abboz a mozgalomoz, mely bivatva van az utcsa s a lakások felesleges és felbáborító zaját csökkenteni, söt meg is szüntetni. Az egyesület kéröveket küldött szét, hogy terveinek megvalósítására mily támogatásra számíthat s igen neves emberek, írök, művészek, államférfiak stb. pártolták az eszmét. Fulda Lajos irö találóan jegyzi meg, hogy a mai életben a csend és a nyugalom ügyszölván a legdrágább luxuscikk. Az egyesület nyilván akarja tartani mindazokat a bázakat, szállodákat, melyeknek tulajdonosai a csend és nyugalom bivei s megfelelő házirenddel korlátozzák a felesleges zajt, zenélést, ordítosást. Számos rendöröi batóság fordult már az egyesülethez, adja meg javaalatait a felesleges zaj korlátozását, megszüntetését illetöleg. A mozgalom már széles mederben halad s biztos siker csak akkor várható, ba a parlament érdeklödését felkeltve, a törvényhozás utján történnék olynemü intéskedés, a mely az esetleges megtorló eljárásat is lehetővé teszi.

A halak alvásáról. Caster neves angol természettudós részletesen foglalkozott azzal, hogy a halak alusznak-e? Vizsgálatai eredményeképen kimntatta, hogy az édesviziek közül a vörösszemü ponty, a fehér keszeg, a göbbl, a potyka, a czompö és a tigrisföka bizonyos szabályos idöközökben alusznak. Hasonlöt tapasztalt a tengeriek közül az ajkhalnál, a tengeri kutyánál, a bajszos angolnál és a tökehalak ügyszölván valamennyi fajtájánál. Egyedül csak az aranybalak nem alusznak, de bizonyos idöközökben teljes mozdulatlanságban vannak. De ezt nem lebet alvásnak nevezni,

mert mihelyt valami közeledik feléjük, azonnal mene külnek. Tehát látóérzékük folytonosan működik. A halak legnagyobb részének alvási ideje határozatlan, csak kevés van olyan, mely éjjel alszik. És ez természetes. Hiszen az éjjeli nyugodtságot használják fel a zsakmánszerzésre.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Nyugdíjpótló. Egy kis türelmet kérünk. Az előmunkálatok erősen folynak, de a nyugdíjpótló-egyesület életbehívása nem oly könnyű munka, mint azt sokan gondolják; minden egyes adatot összeszedni, felülbírálni a egy 40 évre szóló tervet összeállítani, sok, nagyon sok fejtörést és számítást okoz. Reméljük azonban, hogy az intézmény már 1910 január 1-én életbe lép. Az összes számítások és az alapszabálytervezet véleményezésére amúgy is ki lesznek adva, aztán egy bizottság fogja az egész munkát felülbírálni s az alapszabályokat jóváhagyni. Várják meg nyugodtan a míg kész lesz, a részletek, illetőleg az alapszabályok amúgy is minden egyes tagsági könyvecskében benn lesznek, így módjában áll majdan az intézmény valamennyi tagjának, hogy magának kellő tájékozást szerezzen.

L. F. cs. Lövéte. 1. és 2. Az 1868. 53. tcz. értelmében: Az áttérni kívánó, bármely egyház tagja legyen, ebbeli szándékát önmaga által választott két tanu jelenlétében saját egyházközségének lelkésze előtt nyilatkoztatja ki; ezt a nyilatkozatot 14 nap elteltével, de legkésőbb 30 napon belül ugyanígy megismétli. Erről bizonyítványokat kap, a melyeket azon vallásfelekezet lelkészenek, a melybe át akar térni, bemutatja, miáltal az illető egyház teljesen fel van jogosítva, őt kebelébe felvenni. Az áttérés megtörténte a keresztlevel becsatolása mellett hivatalos ton a kerületi parancsnokságnak bejelentendő. 3. Kérdezze meg őrsparancsnokát. 4. Az a kerület dolga. 5. A kapnt a laktanya készültégének kell este bezárni.

J. A. cz. Őrsv. Verbó. 1. Beadvány hivatalból lesz felszerelve. 2. Megvásárolhatják és használhatják is, még pedig minden engedély előzetes kikérése nélkül.

Őrs Meregyő. Egyet számít.

P. Őrsv. Vári. A most már megjelent közgazdálkodásra vonatkozó utasításban szabályozva van.

B. It. 1. Ahogy jól esik. 2. Felesleges és nem indokolt. 3. Nem értjük.

P. J. Őrmeister. «Ujtások» című czikke nem közölhető. Ugyanazon az alapon a hadapród mindjárt tábornoki kinevezetését kérhetné.

S. A. Őrsv. Bárdfalva. Szolgálati ügy.

Ung megye. Nem.

Morvavölgyi. Jelenleg rendezés alatt áll.

B. L. cz. Őrmeister Apátfalva. Szabad.

Vándor. 1. A gyalogsági tábornok kabátot, a lovassági attilát és arany sarkantyút visel. 2. Igen. A «tábornoszernagy» elnevezés megmaradt a tüzérségnél.

Budapesti. 1. Nem tudhatni, megmarad. 2. Igen. 3. Az ellátás ily neme nincs gyakorlatban. Igényjogosultsági igazolvány alapján igen.

B. L. Érvényes; ha záradékolva van.

Határszéll Őrs. Igen.

Három középosztálynak felel meg.

F. F. cs. cz. Őrsv. Nagykanizsa. Csak 12 évi tényleges szolgálat után lesz rá igénye; próbaszolgálatra pedig csak 14 és fél évi szolgálat után mehet.

Zöld István. Vagyongrónálás.

R. J. csendőr Volócz. Ármegtérítés ellenében a pótzárny-parancsnokságtól.

Vári Őrs. Nincs megengedve.

7777. Igénye van rá.

F. J. cs. cz. Őrsv. Marosludas. 1. 900 korona; 2. 1800 korona. 3. Kiváncsiságát nem elégíthetjük ki, mert 10.000 csendőr nemzetiségét nem tarthatjuk nyilván.

K. J. ca. cz. Őrsv. Mernye. Nem föltétlenül szükeleges.

W. P. cs. Németlipcse. A kerületi parancsnokságnál talán van tartalékpéldány. Ha nincs, akkor másutt nem kapható.

1882. 1. A pótdíj összegétől függ; legkisebb kizabat évi 300 korona. 2. Megválthatja; zsoldjának és pótdíjának két évi összegébe.

33. 1. Igen. 2. Ha rendelés folytán megy a házhoz, igen; de rendszeresen házalni nem szabad.

D. Mi alapon akarja visszaszerezni; azt, a mi soha az Ön jogos tulajdonát nem képezte?

H. J. Losonc. A czikk egy kie simítással meg fog felelni. Kis türelmet kérünk a közléshez; eddig helyszüke miatt nem közölhetük.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számталány.

Van ötven koronám. Mikép oszthatom el kétfelé, hogy az ócsémnek 5 koronával kevesebb legyen, mint nekem?

Betűtalány.

9 0 Dánia.

Megfejtési határidő: 1909 szeptember 26.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet lesz kioszolva.

Lapunk f. évi 35. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Sorsunk önmagunktól ered, mint a felhők a földről». — Verstálány: «Budapest». — Betűtalány: «Körönd».

Helyesen megfejtette: Pál János csendőr Zsámbok, Oláh és Dombi Gombos, Hatala Mihály őrmeister és neje Maczonkán, Vörös Kálmán prb. csendőr Szepesgyörke, V. Kovács és Kovács csendőrök Gyanta, Petrovits Sándor őrsv. Péterróve, bácsföldvári őrs, Lindner őrs., Vinczellér és Kádár csendőrök Sopron, Nagy József őrm. Vész, Gergely Sándor jörm., Walter Károly őrm., Keresztes Zsigmond, jörm. Dés, Magyar és Temlin csendőrök Lajtakáta, Horváth csendőr Lakompak, Ottó őrm. Jászkieér, Horváth cz. őrsv. Szekszárd, Gál Bámul őrsvezető Vác.

A kioszott Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet Pál János csendőrnek Zsámbokra elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Örsfelállítás.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület kassai szárnyának területén, Gömör-Kisbont vármegye Szilicze községében 1909. évi szeptember hó 1-én egy öt főből álló gyalogörs állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi augusztus 6-án Bad Ischlben kelt legfelsőbb elbátározásával:

Szelestey Károly, várakozási illetékkal szabadságolt csendőr ezredesnek, saját kérelmére nyugállományba való helyezését * legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

(Rend. sz. 10918/eln. 1909 aug. 18.)

* Az állandó nyugállományba helyezés napja: 1909. évi szeptember 1-je.

Választott lakhely: Budapest.

Várakozási illetékkal szabadságoltatik:

Kormány Lajos m. kir. IV. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján mint „jelenleg szolgálatképtelen”, 1909 szept. 1-étől számítandó egy évre.

Választott lakhely: Szatmár-Németi.

Nyugállományba helyeztetik:

1909 szeptember 1-ével:

Mikula István, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is nem alkalmas”.

Választott lakhely: Zólyomlipcse.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Vajda Gyula örmester közel 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított igen eredményes, igen buzgó és lankadatlan szorgalmáért, örsének mindenkor példaszerű. rendben tartásáért, nemkülönben alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért.

Deáky Ignác járásörmester, mert közel 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kiváló szorgalommal és eredménnyel működött, úgy a saját, mint alárendelt örsének vezetése és irányítása körül nagy buszgalmat és lelkiismeretes pontosságot fejtett ki, példás magaviseletével alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

P. Tóth Imre örmester. a közbiztonsági szolgálatban tanúsított kiválóan buzgó és eredményes tevékenységeért, örsének mindenkor példás rendben tartásáért és alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért.

Stolcz József örmester 16 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeért, lankadatlan szorgalmáért, örsének mindenkor példaszerű rendben tartásáért és alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért.

Csala Ferencz és

Galamb József cz. örmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított igen eredményes buzgó és lankadatlan szorgalmukért, örsüknek mintaszerű rendben tartásáért, nemkülönben alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéséért.

Lázár Kálmán örmester, 14 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes tevékenységeért és lankadatlan szorgalmáért, valamint kiváló buzgalmaért, örsének mindenkor jó rendben tartásáért, nemkülönben alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért.

Nyilvánosan megdicsértetett:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Körmendi Elek örsvezető, mert a Palonkai József polgári batárbeli tanyai lakos kárára 1908. évi április hó 9-én éjjel elkövetett betöréses lopás tetteit 62 órán át szakértelemmel és buzgalommal folytatott nyomozás során egy cigánykaraván tagjaiban kiderítette, tetteiket elfogta és a bűnjeleket biztosította.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur 1909 augusztus 17-én 106605/V-b. szám alatt kelt rendeletével a következő pénzbeli jutalmakat adományozta:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Fejes István járásörmester 100, Mlinarics György cz. örsvezető és Nagy P. József csendőr címz. örsvezető 50—50 K.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel el láttattak:

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában: Magasházy György örsvezető 1909 aug. 17-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában: Tabin Ferenoz, Tarjányi Lajos, Podnevár Mibály, Székely Elek, Ternyánszky József, Dankó Győző, Oláh Benjamia, Z. Vinoze Miklós és Girde György csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Jepure Sámuel próbacsendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi augusztus hó 5-én 103,051/VI-a. számú engedélye alapján „Jenei»-re változtatta.

Bándru Panfil próbacsendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 21-én 89,154/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Bándorfi»-ra változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Wittmann László Kálmán időleges nyugállományu csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 27-én 52,229/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Vadász»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:
Irsai Gyula cz. őrm., Veres Idával, 1909 aug. 8-án, Turban.

Bokor Miklós cz. őrsv., Kacsó Erzsébettel, 1909 aug. 21-én, Nyáradremetén.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Dobos Imre cz. őrm., Kapcsák Gizellával, 1909 jul. 11-én, Magyarraszlaviczán.

Merk Mihály cz. őrsv., Altfatter Katalinnal, 1909 ápr. 19-én, Nagymajtényban.

Boér András cz. őrm., Zsigmond Ágnessel, 1909 aug. 15-én, Kisbaczonban.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Temesi István cz. őrm., Ballay Emiliával, 1909 jun. 30-án, Szentantalon.

Lázár János cz. őrm., Szabó Juliannával, 1909 jun. 5-én, Nagykőrösön.

Molnár Károly cz. őrsv., özv. Komáromi Istvánné, született Kiss Zsófiával, 1909 július 24-én, Fehérvár-csurgón.

Holubánszki Mihály cz. őrsv., Jantsó Máriával, 1909 jul. 24-én, Rózsabegyen.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Tiboly István őrsv., Simon Terezia Máriával, 1909 aug. 10-én, Sümegen.

Rácz Pál cz. őrsv., Nemes Máriával, 1909 aug. 9-én, Czecczén.

Plárits József cz. őrsv., Otolics Annával, 1909 aug. 10-én, Györszentivánon.

Fülöp István cz. őrm., Fekete Rozáliával, 1909 jul. 28-án, Zalalövön.

Nagy Lajos V. cz. őrsv., Zsoldos Máriával, 1909 jul. 26-án, Almádiban.

Berényi György őrsv., özv. Kovács Péterné született Tatár Máriával, 1909 aug. 1-én, Surdon.

Mészáros Lajos cz. őrsv., Nagy Teréziával, 1909 aug. 8-án, Nagysimonyiban.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Máté Kálmán járásörmester, Antal Máriával, 1909 aug. 1-én, Sarkadkeresztúron.

Pálfy József cz. őrm., Kis Juliannával, 1909 jul. 2-én, Debreczenben.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a kassai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kassai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi szeptember hó 22-ig.

Egy hivataliszolgai állás a gyergyószentmiklósi kir. járásbíró-ságnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 200 korona. Ruhailletmény 100 korona, esetleg természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a csikszeredai kir. törvényszék elnökéhez 1909. szept. 24-ig.

Egy iktatói, esetleg egyéb segéd és kezelői állás Tolnavármegyénél. Fizetés 2000 korona. Lakpénz 540 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Tolnavármegye főispánjához 1909. évi azept. 22-ig.

Két gyakornoki állás a m. kir. zálogházak igazgatóságánál. Évi segélydíj 800 illetve 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a m. kir. zálogházak igazgatóságához 1909. évi szeptember hó 20-ig.

Egy altiszti (laboránsi) állás a budapesti m. kir. tudományegyetem I. számú kórbonczatani intézeténél. Kezdő fizetés 1000 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, próbaszolgálat, hullákkal való kezelés. Kérvények a m. kir. tudományegyetem rectorához 1909. évi szeptember hó 20-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomásul, hogy Honv. miniszter ur önagyméltósága által legujabban kiadott körrendelet szerinti Köz-gazdálkodási pótlékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értel-mében készítve, füzetekben valamint külön ivekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseikkel.